MT

MT MT

IL-KUMMISSJONI EWROPEA

Brussell, 22.7.2010
SEC(2010) 964 finali

DOKUMENT TA' ĦIDMA TAL-PERSUNAL TAL-KUMMISSJONI

dwar il-funzjonament u l-potenzjal ta' djalogu soċjali settorjali Ewropew

WERREJ

SOMMARJU EŻEKUTTIV 4

1. Introduzzjoni 5

2. Il-kumitat għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew 6

2.1 Id-dinamika tal-kumitati 6

2.2 Id-diversità u r-rilevanza tar-riżultati 9

2.3 L-adattament għat-tkabbir 12

3. It-titjib tad-dimensjonijiet ta' konsultazzjoni u ta' negozjati tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew 13

3.1 Il-kapaċità konsultattiva u amministrattiva tal-imsieħba soċjali Ewropej 13

3.2 Negozjati u l-kapaċità li jiġu nnegozjati l-ftehimiet 14

4. It-titjib tal-kopertura u r-rappreżentanza tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew 16

4.1 L-adattament tal-ambitu u d-daqs tal-kumitati 16

4.2 Ninvolvu atturi ġodda biex nadattaw għall-bidla 16

4.3 L-inkoraġġiment tal-bilanċ bejn is-sessi 17

5. It-titjib tal-effiċjenza tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew 17

5.1 Is-sinerġiji u l-informazzjoni bejn is-setturi 17

5.2 Twettiq effettiv u monitoraġġ tal-implimentazzjoni 18

5.3 L-użu aħjar tal-fondi Ewropej 20

6. Konklużjoni 20

Anness I: Organizzazzjonijiet settorjali Ewropej tal-imsieħba soċjali kkonsultati skont l-Artikolu 154 (TFUE)
Anness 2: Konsultazzjonjijiet settorjali mill-2006 skont l-Artikolu 154
Anness 3: Kategoriji ta' testi u riżultati tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew
Anness 4: Riżultati konġunti tal-kumitati Ewropej għad-djalogu soċjali
Anness 5: Parteċipazzjoni ta' rappreżentanti tal-Istati Membri f'delegazzjonijiet li jipparteċipaw fil-laqgħat tal-kumitati għad-djalogu soċjali fil-plenarja
Anness 6: Responsabbiltajiet fil-proċess ta' implimentazzjoni ta' ftehimiet awtonomi u testi orjentati lejn il-proċess
Anness 7: Kunsilli Settorjali Ewropej għall-Impjiegi u l-Ħiliet
Anness 8: L-involviment tal-imsieħba soċjali u kumitati settorjali għad-djalogu soċjali fil-proċedura ta' valutazzjoni tal-impatt tal-Kummissjoni
Anness 9: Ħarsa ġenerali lejn il-klassifikazzjoni NACE għall-kumitati
Anness 10: Numru ta' impjegati fl-UE fl-2008, skont is-settur

SOMMARJU EŻEKUTTIV

Dan id-dokument jimmira li jiskrutinizza l-kisbiet ewlenin tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew u li jirrevedi l-funzjonament tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropej. **Jenfasizza d-dinamika, ir-riżultati u l-impatt potenzjali tal-ħidma tal-kumitati mill-1998, u jidentifika titjib possibbli bil-għan li jestendi l-ambitu u l-kwalità tal-proċessi ta' konsultazzjoni u ta' negozjati**.

Sfond: Skont it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), il-Kummissjoni ħadet l-impenn li tippromwovi u tiffaċilita d-djalogu soċjali Ewropew fil-livelli kemm transindustrijali u kemm settorjali. Id-dimensjoni settorjali għandha tradizzjoni stabbilita sew fl-Istati Membri Ewropej u hija riflessa fl-istruttura tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali.

Abbażi tad-dispożizzjonijiet approvati bit-Trattat ta' Amsterdam, fl-1998, il-Kummissjoni stabbilixxiet il-qafas tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew. Sussegwentement, il-Kummissjoni ħolqot 40 kumitat għad-djalogu soċjali Ewropew, li issa jkopru 145 miljun ħaddiem fl-Ewropa, f'setturi ta' importanza kruċjali *(pereżempju t-trasport, l-enerġija, l-agrikoltura, il-kostruzzjoni, il-kummerċ, is-sajd, is-servizzi pubbliċi, il-metall, it-tarzni, l-edukazzjoni, eċċ.)*

Il-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew huma fora għall-konsultazzjoni dwar il-politiki Ewropej. Huma wkoll għodod għal djalogu soċjali awtonomu fost l-imsieħba soċjali Ewropej li jistgħu jiżviluppaw azzjonijiet konġunti u jwettqu negozjati dwar kwistjonijiet ta' interess komuni, u b'hekk jikkontribwixxu direttament għat-tfassil tal-leġiżlazzjoni u l-politiki tax-xogħol tal-UE.

Ix-xogħol tal-kumitati fuq kwistjonijiet bħas-saħħa u s-sigurtà fix-xogħol, it-taħriġ vokazzjonali, il-ħiliet, l-opportunitajiet indaqs, il-mobbiltà, ir-responsabbiltà soċjali korporattiva, il-kundizzjonijiet tax-xogħol, l-iżvilupp sostenibbli, eċċ.

Riżultati u prospetti: Il-kumitati pproduċew diversi tipi ta' riżultati, uħud vinkolanti, oħrajn le, inklużi ftehimiet implimentati permezz tal-leġiżlazzjoni Ewropea. In-numru ta' testi b'effetti legalment vinkolanti, li kien hemm qbil dwarhom, qed jiżdied hekk kif jgħaddi ż-żmien (mill-2004 biss, kien hemm qbil fuq erba' tali testi, l-istess numru ta' Direttivi ġodda adottati fil-qasam tal-impjieg u s-saħħa u s-sigurtà waqt dak il-perjodu).

Permezz tal-kisbiet tagħhom, dawn il-kumitati taw kontribut għat-titjib tal-politiki Ewropej tal-impjieg u dawk soċjali, kif ukoll tal-kundizzjonijiet tax-xogħol fl-Ewropa. Għandhom il-potenzjal li jkomplu jagħmlu dan. Tabilħaqq, l-esperjenza u l-kompetenza tagħhom fil-qasam tal-bidla ekonomika u soċjali fil-livell settorjali tista' tgħin fit-tfassil ta' politiki industrijali adegwati. Jistgħu jieħdu sehem fin-negozjati ta' ftehimiet li jgħinu fl-immodernizzar tar-relazzjonijiet industrijali. Jistgħu jiżviluppaw il-kontribut tagħhom fil-qafas strateġiku ta' 'Ewropa 2020', u b'hekk isaħħu s-sjieda u l-implimentazzjoni tal-istrateġija.

Jekk iridu li jsir titjib, l-imsieħba soċjali settorjali Ewropej u l-affiljati nazzjonali tagħhom għandhom ikomplu jagħtu attenzjoni lill-kapaċità amministrattiva tagħhom, lir-rappreżentanza u l-prestazzjoni tagħhom. Min-naħa tagħha l-Kummissjoni għandha tkompli tagħti l-appoġġ tagħha u twettaq monitoraġġ iktar mill-qrib, biex tiżgura sinerġiji aħjar bejn il-kumitati u kontribut iktar sinifikanti lejn il-politiki Ewropej.

1. INTRODUZZJONI

L-Unjoni Ewropea tirrikonoxxi d-djalogu soċjali bħala wieħed mill-pilastri tal-mudell soċjali Ewropew, u għodda ta' koeżjoni u reżiljenza soċjali. Dan kien ikkonfermat bid-dħul fis-seħħ tat-Trattat ta' Lisbona. L-artikolu l-ġdid 152 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jenfasizza l-impenn tal-Unjoni lejn il-promozzjoni tar-rwol tal-imsieħba soċjali Ewropej u l-appoġġ tad-djalogu soċjali. Jirrikonoxxi wkoll l-awtonomija tal-imsieħba soċjali Ewropej[1]. Barra mid-djalogu soċjali transindustrijali, id-djalogu soċjali settorjali qed isir parti iktar importanti minn din l-għodda Ewropea ta' tmexxija.

Id-dimensjoni ta' konsultazzjoni tad-djalogu soċjali Ewropew ġiet rikonoxxuta fit-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea tal-Faħam u l-Azzar fl-1951, u t-Trattat ta' Ruma fl-1957. Id-dimensjoni tan-negozjati nbdiet bl-hekk imsejjaħ proċess ta' Val Duchesse[2] fl-1985 u kompliet tiġi elaborata fil-ftehim tal-imsieħba soċjali Ewropej dwar il-politika soċjali fl-1991. Dan wassal għall-protokoll soċjali anness mat-Trattat ta' Maastricht fl-1993 u inkorporat permanentament[3] fit-Trattat Ewropew fl-1997.

Bħala segwitu l-Kummissjoni adottat il-Komunikazzjoni dwar l-adattament u l-promozzjoni tad-djalogu soċjali fil-livell Komunitarju[4] u d-Deċiżjoni tal-20 ta' Mejju 1998, li tittratta b'mod speċifiku d-dimensjoni settorjali tad-djalogu soċjali Ewropew u toħloq kumitati għad-djalogu soċjali settorjali (*minn hawn 'il quddiem: 'kumitati')*. Dawn il-kumitati huma arena għall-bini tal-fiduċja, il-qsim tal-informazzjoni, id-diskussjoni, il-konsultazzjoni, in-negozjati u l-azzjonijiet konġunti.

Wara talba konġunta tal-imsieħba soċjali Ewropej li jaġixxu f'settur partikolari, il-Kummissjoni tkompli toħloq kumitati f'setturi li fihom il-kundizzjonijiet tad-Deċiżjoni tal-1998 jintlaħqu: l-imsieħba soċjali Ewropej għandu jkollhom membri affiljati nazzjonali f'diversi pajjiżi; l-affiljati nfushom għandhom ikunu rikonoxxuti bħala msieħba soċjali nazzjonali; (rappreżentanza fil-livell nazzjonali); għandhom ikunu jistgħu jinnegozjaw u jadottaw ftehimiet fil-livell Ewropew; (kapaċità ta' negozjati); għandu jkollhom strutturi adegwati u jkunu jistgħu jiżguraw parteċipazzjoni effettiva. Ir-rappreżentanza fil-livell Ewropew hija bbażata fuq kumbinazzjoni ta' dawn it-tliet kriterji u mmonitorjata regolarment mill-Kummissjoni[5].

Sa issa l-Kummissjoni, waqqfet 40 kumitat. Permezz tad-deċiżjonijiet, id-dikjarazzjonijiet u l-ftehimiet tagħhom, il-kumitati jkopru kważi 145 miljun impjegat, jiġifieri iktar minn tliet kwarti tal-forza tax-xogħol Ewropea. Adottaw iktar minn 500 test[6] ta' diversi naturi, vinkolanti fi gradi differenti, inklużi ftehimiet li għandhom jiġu implimentati fl-Istati Membri, permezz ta' direttivi Ewropej jew permezz ta' proċeduri nazzjonali stabbiliti. L-imsieħba soċjali Ewropej fl-isptarijiet, it-trasport marittimu, l-avjazzjoni ċivili u s-setturi ferrovjarji

---

[1]L-Artikolu 152 tat-TFUE: *'L-Unjoni Ewropea tirrikonoxxi u tippromwovi r-rwol tal-imsieħba soċjali fil-livell tagħha, filwaqt li tqis id-diversità tas-sistemi nazzjonali. Għandha tiffaċilita d-djalogu bejn is-sħab soċjali, waqt li tirrispetta l-awtonomija tagħhom. Is-Samit bi tliet partijiet għat-Tkabbir u l-Impjiegi għandu jikkontribwixxi għad-djalogu soċjali."*

[2]'Val Duchesse' huwa t-terminu użat biex jiddeskrivi l-emerġenza tad-djalogu soċjali Ewropew f'nofs is-snin 80, fejn il-laqgħa li nawguratu saret fil-kastell ibbażat fi Brussell ta' 'Val Duchesse'. Dan kien ir-riżultat ta' inizjattiva meħuda minn Jaques Delors, il-President tal-Kummissjoni, f'Jannar 1985, biex jistieden liċ-chairpersons u lis-segretarji ġenerali tal-organizzazzjonijiet nazzjonali kollha affiljati mal-imsieħba soċjali tal-UE (UNICE (illum BusinessEurope), CEEP u ETUC).

[3]L-Artikoli 154 u 155 tat-TFUE (qabel kienu l-Artikoli 138 u 139).

[4]Komunikazzjoni tal-Kummissjoni 'L-adattament u l-promozzjoni tad-djalogu soċjali fil-livell Komunitarju, COM(1998) 322 finali, 20.05.1998, u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 98/500/KE annessa magħha; ĠU L 225, 12.08.1998, p. 27.

[5]Bl-assistenza tal-EUROFOUND u skont metodoloġija standardizzata http://www.eurofound.europa.eu/eiro/comparative_index.htm

[6]Il-bażi ta' dejta tad-djalogu soċjali: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=mt.

flimkien adottaw sitt ftehimiet dwar il-kundizzjonijiet tax-xogħol, il-ħin tax-xogħol u s-saħħa u s-sigurtà fix-xogħol li ġew implimentati permezz tad-Direttivi tal-Kunsill.

Il-kumitati, l-ewwel u qabel kollox, huma fora ta' diskussjoni u qbil dwar kif jistgħu jitjiebu l-kundizzjonijiet tax-xogħol u r-relazzjonijiet industrijali fis-setturi rispettivi tagħhom. Permezz ta' dan, jikkontribwixxu għall-modernizzazzjoni tal-politiki ekonomiċi u soċjali. L-imsieħba soċjali settorjali Ewropej għandhom kompetenzi partikolari fis-setturi tagħhom u fir-realtajiet fil-postijiet tax-xogħol tagħhom. Jinsabu f'pożizzjoni tajba biex jgħinu fit-trattament ta' kwistjonijiet bħall-amministrazzjoni tal-bidla, ir-ristrutturar, l-antiċipazzjoni tal-bżonnijiet tal-ħiliet u t-taħriġ, tranżizzjonijiet għax-xogħol, is-sigurtà u s-saħħa fix-xogħol, l-integrazzjoni tas-suq tax-xogħol, l-impjieg taż-żgħażagħ, l-opportunitajiet indaqs u l-iżvilupp sostenibbli, kwistjonijiet rilevanti għall-istrateġija ta' Lisbona 2000-2010, u li se jkomplu jkunu parti mill-istrateġija ‘Ewropa 2020’[7]. Huwa għalhekk li l-imsieħba soċjali settorjali Ewropej qed ikunu involuti dejjem iżjed fil-proċess ta' tfassil tal-politika.

Dan id-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tħejja wara konsultazzjoni mal-imsieħba soċjali Ewropej fl-2009. Il-konsultazzjoni pproduċiet 54 kontribut, li ġew diskussi ma' msieħba soċjali settorjali matul l-2009 u l-2010. Dan id-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal jevalwa dawn id-diskussjonijiet u jidentifika titjib possibbli bil-għan li jiffaċilita funzjonament aħjar tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew.

2. Il-kumitat għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew

2.1 Id-dinamika tal-kumitati

Attwalment jeżistu 40 kumitat għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew[8] u diskussjonijiet rigward il-ħolqien possibbli ta' kumitati ġodda għall-portijiet u l-isport qegħdin fi stadju avvanzat[9].

L-ewwel ġenerazzjoni ta' kumitati nibtet mill-kumitati ta' konsulenza u dawk konġunti, li twaqqfu bħala parti mit-Trattat li Jistabbilixxi l-Komunità Ewropea tal-Faħam u l-Azzar u l-ewwel passi lejn is-Suq Komuni *(l-azzar, il-minjieri, l-agrikoltura, is-sajd fl-ibħra)*. Dawn il-kumitati mbagħad saru kumitati għad-djalogu soċjali settorjali wara d-Deċiżjoni tal-1998 biex isir dan.

It-tieni ġenerazzjoni ta' kumitati twaqqfet hekk kif is-suq intern beda jissawwar, b'iktar liberalizzazzjoni, privatizzazzjoni u mobbiltà transkonfinali tal-ħaddiema. Żviluppata fis-snin 90 bħala kumitati konġunti jew gruppi ta' ħidma informali, din il-ġenerazzjoni ta' kumitati ġiet formalizzata fl-1999 *(kostruzzjoni, banek, kummerċ, assikurazzjoni, servizzi postali, telekomunikazzjonijiet, elettriku, prestazzjoni ħajja)*. Mis-sena 2000, il-mudell tal-kumitat għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew ġie estiż għal setturi oħra, bħall-isptarijiet, il-forniment tal-ikel, it-tarzni, dak awdjoviżiv, l-industrija tal-kimika u l-metall, l-inġinerija u l-industriji bbażati fuq it-teknoloġija. L-iffukar prinċipali tagħhom huwa fuq kwistjonijiet bħall-

[7] http://ec.europa.eu/eu2020/.
[8] Din iċ-ċifra tinkludi wkoll is-settur tal-amministrazzjonijiet ċentrali li temm b'suċċess il-fażi ta' prova fl-2010. Ara wkoll: Id-dinamika tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew, Eurofound, 2009, http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2008/98/en/2/EF0898EN.pdf.
[9] L-imsieħba soċjali fl-industrija agroalimentari qed jesploraw ukoll il-possibbiltà ta' kumitat għad-djalogu soċjali settorjali wara rakkomandazzjoni mill-grupp ta' livell għoli għall-kompetittività tal-industrija agroalimentari.

kwalifiki u l-mobbiltà tal-ħaddiema, is-saħħa u sigurtà, in-nuqqas ta' ħiliet, jew mezzi kif il-politiki Ewropej jiġu influwenzati.

Minkejja d-differenzi kbar fost is-setturi fir-rigward sa fejn jestendu l-attivitajiet tagħhom madwar l-UE, id-daqs tal-organizzazzjonijiet involuti fihom, u l-istruttura tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali[10], il-kumitati, imwaqqfa fl-1998, provdew qafas komuni li jista' jospita diversi forom ta' djalogu soċjali bl-użu ta' metodi ta' ħidma u formati ta' laqgħat differenti.

Il-kumitati kollha għandhom ċerti elementi komuni. Organizzazzjonijiet Ewropej li għandhom għanijiet, aġendi u programmi ta' ħidma komuni, u li jirrikonoxxu lil xulxin jistgħu, jekk ikunu jixtiequ jiffurmaw kumitat, jippreżentaw talba konġunta lill-Kummissjoni, li tevalwa r-rappreżentanza tagħhom. Imbagħad se tipprovdi appoġġ loġistiku u operazzjonali. Għall-imsieħba soċjali Ewropej li jixtiequ jippruvaw id-djalogu settorjali b'mod provviżorju qabel jimpenjaw ruħhom formalment, il-Kummissjoni pproponiet fażi ta' prova preliminari. Din toffri iktar flessibbiltà, u ġiet użata fil-każ tal-*amministrazzjonijiet ċentrali.*

Tali proċess jgħin fl-integrazzjoni tal-prinċipji tad-djalogu soċjali Ewropew kemm fil-livell Ewropew u kemm f'dak nazzjonali. Jikkontribwixxi għall-bini tal-fiduċja, l-iżvilupp ta' approċċ ta' sħubija u l-inkoraġġiment ta' strutturi adegwati mal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali rappreżentattivi. Fażi ta' prova tista' tippermetti lill-imsieħba soċjali jiskopru l-politiki Ewropej u jifhmu l-missjonijiet u l-kapaċitajiet tal-Kummissjoni.

[10]Fir-rigward tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali li jipparteċipaw fil-kumitati, id-delegazzjonijiet ta' min iħaddem ħafna drabi jkunu rappreżentati minn diversi organizzazzjonijiet għal industrija unika (avjazzjoni ċivili jew banek). F'setturi oħra tal-ekonomija, hija storja iktar ikkumplikata, billi min iħaddem jista' jirrappreżenta partijiet tas-suq konfliġġenti (f'oqsma ekonomiċi li ġew privatizzati). Dawk li jħaddmu huma maqsuma fost 62 organizzazzjoni settorjali Ewropea differenti. Din is-sitwazzjoni tikkuntrasta man-naħa trejdunjonistika, li hija ħafna iktar integrata (17), jiġifieri fil-Konfederazzjoni Ewropea tat-Trejdunjins u l-federazzjonijiet settorjali kbar tagħha. Barra minn hekk, id-delegazzjonijiet tal-kumitati jistgħu jinkludu organizzazzjonijiet li huma rikonoxxuti bħala msieħba soċjali settorjali Ewropej mill-Kummissjoni, u kif ukoll rappreżentanti ta' msieħba soċjali oħra li jżidu rappreżentanza kumplimentarja.

Tabella 1: L-istabbiliment tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew (SSDC)

	Setturi (40)	L-imsieħba soċjali settorjali Ewropej		Struttura Informali	SSDC Formali
		Impjegati (17)	Min iħaddem (62)		
L-ewwel ġenerazzjoni	L-azzar	L-EMF	Il-Eurofer	1951*	2006
	L-industriji tal-estrazzjoni	L-EMCEF	L-APEP, il-EURACOAL, il-UEPG, l-IMA, il-Euromines	1952*	2002
	L-agrikoltura	L-EFFAT	Il-GEOPA/il-COPA	1964**	1999
	It-trasport bit-triq	L-ETF	L-IRU	1965**	2000
	Il-kanali interni	L-ETF	L-EBU, l-ESO	1967**	1999
	Il-linji ferrovjarji	L-ETF	Is-CER, l-EIM	1972**	1999
	Is-sajd fl-ibħra	L-ETF	Il-Europêche, il-COGECA	1974**	1999
	It-trasport marittmu	L-ETF	L-ECSA	1987**	1999
It-tieni ġenerazzjoni	Iz-zokkor	L-EFFAT	Is-CEFS	1969	1999
	Iż-żraben	L-ETUF: TCL	Is-CEC	1982	1999
	Horeca/Turiżmu	L-EFFAT	Hotrec	1983	1999
	Il-kummerċ	Il-UNI europa	Il-EuroCommerce	1985	1999
	L-assikurazzjoni	Il-UNI europa	Is-CEA, il-BIPAR, l-AMICE	1987	1999
	It-telekomunikazzjonijiet	Il-UNI europa	L-ETNO	1990**	1999
	Bankarju	Il-UNI europa	L-EBF-BCESA, l-ESBG, l-EACB	1990	1999
	L-avjazzjoni ċivili	L-ECA, l-ETF	L-ACI-Europe, l-AEA, il-CANSO ERA, l-IACA, l-IAHA,	1990**	2000
	L-industrija tat-tindif	Il-UNI europa	L-EFCI	1992	1999
	Il-Kostruzzjoni	L-EFBWW	Il-FIEC	1992	1999
	It-tessuti/ħwejjeġ	L-ETUF:TCL	Il-Euratex	1992	1999
	Is-sigurtà privata	Il-UNI europa	Il-CoESS	1993	1999
	Is-servizzi postali	Il-UNI europa	Il-PostEurop	1994**	1999
	Ix-xogħol fl-injam	L-EFBWW	Is-CEI-Bois	1994	2000
	L-elettriku	L-EPSU, l-EMCEF	Il-Eurelectric	1996	2000
	Is-servizzi personali	Il-UNI europa	Il-Coiffure EU	1998	1999
	L-ikkonzar u l-ġilda	L-ETUF:TCL	Il-COTANCE	1999	2001
	Il-prestazzjoni ħajja	L-EAEA	Il-Pearle		1999
	Ix-xogħol temporanju	Il-UNI europa	Il-Eurociett		1999
	L-għamara	L-EFBWW	Il-UEA, l-EFIC		2001

It-tielet ġenerazzjoni	Il-bini tal-vapuri	L-EMF	Is-CESA		2003
	Awdjoviżiv	Il-EUROMEI, l-EFJ, il-FIA, l-IFM	L-EBU, l-ACT, l-AER, is-CEPI, l-FIAPF		2004
	L-industrija tal-kimika	L-EMCEF	L-ECEG		2004
	Il-Gvernijiet Lokali u Reġjonali	L-EPSU	Is-CEMR	1996	2004
	L-isptarijiet	L-EPSU	Il-HOSPEEM		2006
	Il-forniment tal-Ikel	L-EFFAT	Il-FERCO	1998	2007
	Il-gass	L-EMCEF, l-EPSU	Il-EUROGAS		2007
	Il-futbol professjonali	Il-FIFPro	L-EPFL, l-ECA		2008
	Il-metall***	L-EMF	Is-CEEMET	2006	2010
	Il-karta	L-EMCEF	Is-CEPI		2010
	L-edukazzjoni	L-ETUCE	L-EFEE		2010
	L-Amministrazzjonijiet Ċentrali	*It-TUNED (l-EPSU+is-CESI)*	*Il-EUPAN (In-netwerk Ewropew tal-amministrazzjonijiet pubbliċi)*	*Fażi ta' prova (2008-2010)*	

* Kumitati konsultattivi skont it-Trattat KEFA **Kumitati konġunti skont it-Trattat ta' Ruma
*** L-industriji bbażati fuq il-metall, l-inġinerija u t-teknoloġija

2.2 Id-diversità u r-rilevanza tar-riżultati

Fil-Komunikazzjoni tagħha tal-1998, il-Kummissjoni qalet li l-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropej kienu għodda għal konsultazzjonijiet, negozjati u azzjonijiet konġunti. Fl-2004, il-Kummissjoni ssuġġerixxiet tipoloġija[11] biex tikklassifika r-riżultati tad-djalogu soċjali. Dan enfasizza li l-valur miżjud ta' test ma jiddependix biss fuq jekk ikunx vinkolanti jew le, iżda fuq is-segwitu operazzjonali u l-implimentazzjoni effettiva tiegħu.

Ir-riżultati jistgħu jkunu:
(1) ftehimiet *(sew jekk implimentati permezz ta' direttivi Ewropej u sew jekk le)* li huma vinkolanti u li għandhom jiġu segwiti u mmonitorjati, billi huma bbażati fuq l-Artikolu 155 tat-Trattat ta' Lisbona;
(2) testi orjentati lejn il-proċess *(oqfsa ta' azzjoni, linji gwida, kodiċijiet ta' kondotta, orjentazzjonijiet politiċi),* li, għalkemm mhumiex legalment vinkolanti, għandhom jiġu segwiti, u l-progress fl-implimentazzjoni tagħhom għandu jiġi vvalutat regolarment;
(3) opinjonijiet u għodod konġunti, intenzjonati li jinfluwenzaw il-politiki Ewropej u jgħinu fit-tixtrid tal-għerf.

Ħafna mit-testi adottati mill-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropej jikkonsistu minn għodod tekniċi li jgħinu jagħtu dimensjoni Ewropea lil kwistjonijiet speċifiċi *(pereżempju sit elettroniku komuni dwar l-assenjar tal-ħaddiema fis-settur tal-kostruzzjoni; CVs vokazzjonali komuni fl-agrikoltura; gwida u rappurtaġġ regolari dwar ristrutturar responsabbli fl-industrija taz-zokkor, eċċ).* Id-djalogu soċjali settorjali Ewropew adotta wkoll ftehimiet vinkolanti li huma implimentati permezz ta' direttivi Ewropej jew permezz ta' proċeduri interni, kemm fil-livell settorjali u kemm f'dak plurisettorjali.

[11] Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar *is-Sħubija għal bidla f'Ewropa mkabbra – Titjib tal-kontribut tad-djalogu soċjali Ewropew* COM(2004) 557 finali tat-12 ta' Awwissu 2004.

Il-funzjonament ġenerali tal-kumitati ma jistax jiġi vvalutat esklużivament fuq il-bażi tan-numru ta' testi li dawn jipproduċu. Miżuri konkreti li jittieħdu f'livell nazzjonali jew ta' kumpanija jista' jkun li mhux dejjem jiġu ddokumentati u ħafna mir-riżultati huma ta' natura pjuttost kwalitattiva, li jimmiraw li jqajmu kuxjenza, jappoġġjaw id-djalogu soċjali fil-livell nazzjonali/reġjonali jew ta' kumpanija, jew jinfluwenzaw it-tfassil tal-politika. Testi konġunti, preżentazzjonijiet ta' prattiki tajba jew involviment fi proġetti komuni (seminars, konferenzi, studji, workshops) joffru opportunitajiet għall-imsieħba soċjali biex jitgħallmu minn xulxin u jibnu l-fiduċja.

Opinjonijiet konġunti u kontribuzzjonijiet komuni għall-konsultazzjoni wrew ukoll li huma għodod effettivi biex jinfluwenzaw il-politiki Ewropej jew jiddefendu l-interess ta' settur, pereżempju, fid-dibattiti dwar id-direttivi dwar l-assenjazzjoni tal-ħaddiema[12] u dwar is-servizzi fis-suq intern[13] fis-settur tal-kostruzzjoni.

---

[12] Id-Direttiva 96/71/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 1996 dwar l-impjieg ta' ħaddiema fil-qafas ta' prestazzjoni ta' servizzi.
[13] Id-Direttiva 2006/123/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2006 dwar is-servizzi fis-suq intern.

Tabella 2: Eżempji ta' għodod u riżultati sinifikanti mill-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew (2006-2010)

L-agrikoltura	Ftehim ta' qafas dwar it-tnaqqis tal-esponiment tal-ħaddiema għar-riskju ta' mard muskoskeletali relatat max-xogħol (2006)
L-avjazzjoni ċivili	Linji gwida għal arranġamenti għal konsultazzjoni għal taqsimiet funzjonali ta' spazju tal-ajru (2007)
Il-kummerċ	Għodda għall-prevenzjoni ta' vjolenza minn partijiet terzi fil-kummerċ (2009)
Il-kostruzzjoni	Rakkomandazzjonijiet dwar l-impjieg indipendenti u impjieg indipendenti falz (2010) 'Bażi ta' dejta tal-impjiegi' komuni (2008)
Il-forniment tal-ikel	Stqarrija komuni dwar l-obeżità (2007)
L-elettriku	Għodda għal ristrutturar soċjalment responsabbli bi gwida dwar l-aqwa prattiki (2008)
Il-gass	Għodda dwar it-tibdil demografiku, il-ġestjoni tal-età u l-kompetenzi (2009)
L-isptarijiet	Kodiċi ta' kondotta u segwitu dwar ir-reklutaġġ u ż-żamma transkonfinali etiċi (2008)
L-industrija tat-tindif	Manwal dwar l-ergonomija f'operazzjonijiet ta' tindif (2007)
L-assigurazzjoni	Dikjarazzjoni konġunta dwar l-isfidi demografiċi (2010)
Il-gvernijiet lokali u reġjonali	Linji gwida għat-tfassil ta' pjanijiet ta' azzjoni għall-ugwaljanza bejn is-sessi (2007)
Is-servizzi personali	Ftehim dwar l-implimentazzjoni taċ-ċertifikati Ewropej tal-hairdressing (2009)
Is-sigurtà privata	Għodda Ewropea tal-edukazzjoni għal tliet attivitajiet/profili ta' sigurtà privata: 1. Sorveljanza, 2. Ċentri ta' rispons għall-allarm, 3. Sigurtà fl-ajruporti (2006)
Il-linji ferrovjarji	Il-kunċett ta' impjegabbiltà fis-settur ferrovjarju — Rakkomandazzjonijiet (2007) Rakkomandazzjonijiet konġunti għal rappreżentazzjoni u integrazzjoni aħjar tan-nisa fis-settur ferrovjarju (2007)
Is-sajd fl-ibħra	Handbook dwar il-prevenzjoni tal-aċċidenti fuq il-baħar u s-sigurtà tas-sajjieda (2007)
Iz-zokkor	Il-ħames rapport ta' implimentazzjoni (2007) dwar il-kodiċi ta' kondotta dwar ir-responsabbiltà korporattiva soċjali

L-industrija tal-ġilda/ikkonzar	Standard ta' rappurtaġġ soċjali u ambjentali (2008)
It-telekomunikazzjonijiet	Id-diversità applikata: reviżjoni ta' prattiki tajba (2007)
It-tessuti u l-ħwejjeġ	Rakkomandazzjonijiet: kif tiżgura antiċipazzjoni u ġestjoni aħjar tal-bidla industrijali u r-ristrutturar settorjali (2008)

Tabella 3: Ftehimiet Ewropej settorjali u plurisettorjali (implimentati permezz ta' direttivi tal-UE jew proċeduri interni)

Setturi	Ftehimiet
L-isptarijiet	Id-DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2010/32/UE tal-10 ta' Mejju 2010 li timplimenta l-Ftehim Qafas dwar il-prevenzjoni ta' korrimenti kkawżati minn oġġetti li jaqtgħu fis-settur tal-isptarijiet u l-kura tas-saħħa li ġie konkluż mill-HOSPEEM u l-EPSU
It-trasport Marittimu	Id-DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2009/13/KE tas-16 ta' Frar 2009 li timplimenta l-Ftehim konkluż mill-Assoċjazzjonijiet tas-Sidien tal-Bastimenti tal-Komunità Ewropea (ECSA) u l-Federazzjoni Ewropea tal-Ħaddiema tat-Trasport (ETF) dwar **il-Konvenzjoni dwar ix-Xogħol Marittimu**, 2006, u li temenda d-Direttiva 1999/63/KE
	Id-DIRETTIVA TAL-KUNSILL 1999/63/KE tal-21 ta' Ġunju 1999 dwar il-Ftehim dwar l-organizzazzjoni tal-ħin ta' xogħol tal-baħħara konkluż mill-Assoċjazzjoni tas-Sidien tal-Vapuri tal-Komunità Ewropea (AKESB) u l-Federazzjoni tal-Unjonijiet tal-Ħaddiema tat-Trasport fl-Unjoni Ewropea (FUĦT)
Il-linji ferrovjarji	Id-DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2005/47/KE tat-18 ta' Lulju 2005 dwar il-Ftehim bejn il-Komunità ta' Ferroviji Ewropej (CER) u l-Federazzjoni Ewropea għall-Ħaddiema tat-Trasport (ETF) dwar ċerti aspetti tal-kundizzjonijiet tax-xogħol ta' ħaddiema mobbli assenjati għal servizzi transkonfini interoperabbli fis-settur tal-ferroviji
L-avjazzjoni ċivili	Id-DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2000/79/KE tas-27 ta' Novembru 2000 dwar il-Ftehim Ewropew fuq **l-Organizzazzjoni tal-Ħinijiet tax-Xogħol ta' Ħaddiema Mobbli fl-Avjazzjoni Ċivili** konkluż mill-Assoċjazzjoni tal-Linji tal-Ajru Ewropej (AEA), il-Federazzjoni Ewropea tal-Ħaddiema tat-Trasport (ETF), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kabini tal-Piloti (ECA), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Linji tal-Ajru Reġjonali (ERA) u l-Assoċjazzjoni Internazzjonali tat-Trasportazzjoni bl-Arju (IACA)
14-il settur industrijali	Ftehim dwar il-ħarsien tas-saħħa tal-ħaddiema permezz tat-trattament u l-użu tajjeb **tas-silika kristallina** u prodotti li fihom is-silika kristallina (iffirmat fil-25 ta' April 2006)

2.3 L-adattament għat-tkabbir

Fil-kuntest tat-tkabbir reċenti (2004 u 2007), l-organizzazzjonijiet kollha tal-imsieħba soċjali settorjali Ewropej estendew is-sħubija tagħhom għal imsieħba soċjali settorjali rilevanti fl-Istati Membri l-ġodda.

Il-Kummissjoni hija konxja b'mod sħiħ li l-promozzjoni tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew fis-27 Stat Membru hija sfida, billi l-imsieħba soċjali settorjali Ewropej jirrappreżentaw organizzazzjonijiet nazzjonali membri li joperaw f'pajjiżi differenti, jużaw lingwi differenti, u huma suġġetti għal realtajiet soċjoekonomiċi differenti, f'sistemi ta' relazzjonijiet industrijali nazzjonali differenti[14]. Barra minn hekk, id-dimensjoni settorjali għan-negozjar kollettiv kienet pjuttost sottożviluppata f'ħafna mill-Istati Membri. Huwa għalhekk li l-Kummissjoni appoġġjat l-inizjattivi tal-imsieħba soċjali Ewropej u dawk nazzjonali biex itejbu l-kapaċità amministrattiva tal-imsieħba soċjali, partikolarment fir-reġjuni ta' konverġenza, u jippromwovu l-estensjoni tad-djalogu soċjali Ewropew fl-Istati Membri l-ġodda[15].

L-involviment attiv tal-imsieħba soċjali nazzjonali kollha huwa essenzjali għall-iżgurar li l-proċess tad-djalogu soċjali Ewropew ikun leġittimu, u jikseb riżultati u segwitu effettivi fil-livell nazzjonali fl-Istati Membri kollha. L-imsieħba soċjali Ewropej għamlu progress fl-iżgurar li membri affiljati mill-Istati Membri jieħdu sehem fid-delegazzjonijiet tagħhom, iżda għad hemm ħafna xi jsir, pereżempju fis-setturi li għadhom iddominati bil-kbir minn operaturi ekonomiċi tradizzjonali u li ħafna drabi jkunu tal-istat.

3. It-titjib tad-dimensjonijiet ta' konsultazzjoni u ta' negozjati tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew

3.1 Il-kapaċità konsultattiva u amministrattiva tal-imsieħba soċjali Ewropej

L-imsieħba soċjali Ewropej qed ikunu involuti dejjem iżjed fil-proċess Ewropew ta' tfassil tal-politika.

Skont l-Artikolu 154 tat-Trattat ta' Lisbona, l-imsieħba soċjali Ewropej jiġu kkonsultati mill-Kummissjoni dwar il-prinċipju u l-kontenut ta' kull inizjattiva ta' politika soċjali Ewropea. Fis-snin reċenti, il-pass u l-għadd ta' dawn il-konsultazzjonijiet formali żdied (ara l-anness 2). Barra minn hekk, l-imsieħba soċjali Ewropej jiġu kkonsultati mis-servizzi tal-Kummissjoni li jittrattaw il-politiki settorjali (*bħal pereżempju n-negozju, is-suq intern, l-edukazzjoni, il-politiki industrijali jew tat-trasport)*.

Il-Kummissjoni żviluppat metodoloġija u proċedura għal **Valutazzjoni tal-Impatt** tal-inizjattivi kollha tagħha. Il-linji gwida ta' valutazzjoni jinkludu referenza speċifika għal konsultazzjoni tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew, filwaqt li jagħtuhom opportunità ġdida biex jikkontribwixxu għat-tiswir tal-politiki Ewropej[16]. Biex l-imsieħba

---

[14] Wara t-tkabbir, l-imsieħba soċjali Ewropej, xi drabi, kienu jinkludu atturi ġodda li mhux dejjem ikollhom il-kapaċità li jinnegozjaw b'mod kollettiv.

[15] Il-Fond Soċjali Ewropew (FSE) jista' jappoġġja sinifikattivament l-inizjattivi mmirati lejn it-tisħiħ tal-kapaċità amministrattiva tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali fl-Istati Membri l-ġodda. Barra minn hekk, il-linji baġitarji tal-Kummissjoni għad-djalogu soċjali u r-relazzjonijiet industrijali appoġġjaw proġetti speċifiċi fil-livelli settorjali.
Ġew organizzati laqgħat ta' diskussjoni u żjarat fil-pajjiżi minn iktar minn tnax-il kumitat (ara r-rapport tal-Kummissjoni tal-2008 dwar ir-Relazzjonijiet Industrijali fl-Ewropa, il-Kapitolu 8). Bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea, l-imsieħba soċjali fis-setturi tat-*tessuti u l-ħwejjeġ u l-ikkonzar u l-ġilda* wettqu żewġ proġetti, bejn l-2006 u l-2008, bil-għan li jinkoraġġixxu l-parteċipazzjoni sħiħa tal-imsieħba soċjali settorjali mill-Istati Membri l-ġodda u l-Pajjiżi Kandidati fid-djalogu settorjali Ewropew u jirrinfurzaw il-kapaċità amministrattiva tagħhom. Dawn l-azzjonijiet ġew konklużi bl-iffirmar tal-Pjanijiet ta' Azzjoni Nazzjonali u l-implimentazzjoni tagħhom.

[16] http://ec.europa.eu/governance/impact/commission_guidelines/commission_guidelines_en.htm
Biex tippermetti konsultazzjoni trasparenti u effettiva, il-Kummissjoni se tippubblika lista tal-valutazzjonijiet tal-impatt kollha ppjanati, flimkien mal-programm ta' ħidma tal-Kummissjoni.

jkunu effettivi f'dan ir-rwol il-ġdid, għandhom ikunu kapaċi jipproduċu reazzjonijiet f'waqthom għal tali konsultazzjonijiet.

L-imsieħba soċjali settorjali Ewropej jistgħu jilagħbu rwol attiv fil-promozzjoni tan-netwerking ta' osservatorji settorjali nazzjonali, korpi u rappreżentanti oħra minn fornituri tal-edukazzjoni u t-taħriġ bil-għan li jaqsmu l-informazzjoni u l-aqwa prattiki fil-livell Ewropew dwar ix-xejriet fil-bżonnijiet fl-impjiegi u l-ħiliet (ara l-Anness 7). Tali proġetti bi prova ta' netwerking se jitnedew dalwaqt f'ċerti setturi, bil-parteċipazzjoni attiva tal-imsieħba soċjali Ewropej. Bħala segwitu għall-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-2008 dwar Ħiliet Ġodda għal Impjiegi Ġodda[17] u fil-Komunikazzjoni ta' Ġunju 2009 *Impenn kondiviż għall-impjieg[18],* il-Kummissjoni esplorat il-possibbiltà tat-twaqqif ta' **Kunsill Ewropew għall-Ħiliet u l-Impjiegi**. Din l-inizjattiva kienet rakkomandata wkoll bħala waħda mill-azzjonijiet prinċipali tagħha mill-grupp ta' esperti dwar Ħiliet Ġodda għal Impjiegi Ġodda[19] u kienet appoġġjata mill-Kummissjoni Konsultattiva dwar il-Bidla Industrijali fil-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew[20].

Biex ikun hemm rispons pożittiv għas-sejħiet li qed jiżdiedu għal parteċipazzjoni u konsultazzjoni, l-imsieħba soċjali Ewropej għandu jkollhom il-kapaċità li jiżguraw li l-konsultazzjonijiet jiġu kkoordinati fost il-membri tagħhom, kif ukoll li jkunu kapaċi jagħtu riżultati u kontributi. Madankollu, il-kapaċità tagħhom tiddependi fuq dik tal-affiljati nazzjonali tagħhom li l-preġji u r-riżorsi tagħhom jistgħu jkunu limitati, jew li l-istrutturi tagħhom jista' jkun li jkunu għadhom qed jevolvu partikolarment, fl-Istati Membri l-ġodda u f'setturi li qed jesperjenzaw bidla strutturali, inkluż id-dħul ta' atturi ġodda. Huwa kruċjali li l-imsieħba soċjali settorjali nazzjonali u l-awtoritajiet jiżviluppaw u jivvalutaw il-kapaċità tagħhom stess, parzjalment billi jagħmlu użu sħiħ mill-fondi Ewropej mill-intestaturi baġitarji għad-djalogu soċjali u l-Fond Soċjali Ewropew[21]. Minħabba r-rwol prinċipali li l-imsieħba soċjali settorjali Ewropej jistgħu jilagħbu fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet, din il-kwistjoni tal-kapaċità hija ta' importanza kbira.

3.2 Negozjati u l-kapaċità li jiġu nnegozjati l-ftehimiet

Flimkien mal-leġiżlazzjoni soċjali Ewropea, id-djalogu soċjali Ewropew huwa strument ewlieni għat-titjib tal-istandards tax-xogħol fl-Unjoni Ewropea u l-kontribut għall-immodernizzar tas-swieq tax-xogħol.

Mit-Trattat ta' Amsterdam[22], id-djalogu soċjali Ewropew kellu l-kapaċità li jkun sors awtonomu ta' leġiżlazzjoni ta' politika soċjali Ewropea. L-imsieħba soċjali Ewropej jistgħu jadottaw ftehimiet li jistgħu jiġu implimentati permezz ta' Direttiva tal-Kunsill, li tagħmilhom legalment vinkolanti għal min iħaddem u l-ħaddiema kollha fl-Ewropa ladarba jiġu trasposti fil-leġiżlazzjoni nazzjonali jew ftehimiet kollettivi *(l-effett 'erga omnes');*jistgħu jadottaw ukoll ftehimiet awtonomi li għandhom jiġu implimentati permezz ta' proċeduri nazzjonali

---

[17] *Ħiliet Ġodda għal Impjiegi Ġodda: Azzjoni Issa*
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=697&furtherNews=yes
[18] COM (2009) 257 finali: *Impenn Kondiviż għall-Impjieg*
[19] *Ħiliet Ġodda għal Impjiegi Ġodda: Azzjoni Issa*
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=697&furtherNews=yes
[20] Opinjoni spjegattiva CCMI/68 adottata fis-17/02/2010 dwar *it-Tlaqqigħ tal-ħiliet mal-bżonnijiet tal-industrija u servizzi li qed jevolvu — introduzzjoni possibbli ta' kunsilli għall-ħiliet tax-xogħol ibbażati fis-settur fil-livell Ewropew.*
[21] L-Artikolu 5§3 tar-Regolament (KE) Nru (1081/2006) tal-31 ta' Lulju 2007: "*Skont l-objettiv ta' Konverġenza, ammont adegwat ta' riżorsi tal-FSE għandhom jiġu allokati għall-bini tal-kapaċità, li għandu jinkludi b'mod partikolari, miżuri ta' netwerking, tisħiħ tad-djalogu soċjali u attivitajiet li jitwettqu b'mod konġunt mill-imsieħba soċjali, partikolarment fir-rigward tal-adattabbiltà tal-ħaddiema u l-intrapriżi msemmija fl-Artikolu 3(1)(a).*
[22] L-Artikolu 155 TFUE (qabel l-Artikolu 139).

stabbiliti. Fil-każ tal-aħħar, il-ftehimiet huma vinkolanti biss għall-firmatarji u l-affiljati magħhom *(l-effett 'relattiv')*[23] .

Fil-Komunikazzjoni tagħha tal-1998 dwar id-djalogu soċjali Ewropew, il-Kummissjoni inkoraġġixxiet l-iżvilupp ta' azzjonijiet u negozjati konġunti fil-livell kemm transindustrijali u kemm settorjali. Enfasizzat b'mod partikolari l-potenzjal tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew. Bħala riżultat, il-kapaċità li jiġu nnegozjati ftehimiet fil-livell Ewropew kienet inkluża mal-kundizzjonijiet għall-parteċipazzjoni f'kumitat. Din id-dimensjoni ta' negozjati wriet li hi tassew utli għall-imsieħba soċjali settorjali Ewropej biex jippermettu l-adattament tar-regoli ġenerali tal-UE dwar il-ħin tax-xogħol għaċ-ċirkostanzi speċifiċi fis-setturi tagħhom, bħal pereżempju l-linji ferrovjarji, l-avjazzjoni ċivili jew it-trasport marittimu. Tnedew ukoll negozjati dwar id-djalogu soċjali settorjali biex ikun hemm tħejjija għal konsultazzjonijiet dwar inizjattivi leġiżlattivi possibbli *(ftehimiet dwar il-protezzjoni tal-ħaddiema minn feriti kkawżati minn affarijiet bil-ponta fl-isptarijiet, mit-trabijiet tas-silika kristallina fl-industrija, jew dwar l-implimentazzjoni tal-konvenzjoni marittima tal-ILO).*

Żviluppi iktar reċenti jissuġġerixxu li numru ta' ftehimiet settorjali jistgħu jkomplu jikbru anki aktar u li tali negozjati qed ikunu dejjem iktar indipendenti minn konsultazzjonijiet formali mibdija mill-Kummissjoni. Se jinbdew negozjati u diġà hemm uħud għaddejjin f'firxa ta' setturi inklużi s-servizzi personali, il-futbol professjonali, il-kanali interni u s-sajd fl-ibħra.

Madankollu, l-imsieħba soċjali settorjali jista' jkun li għadhom ma sfruttawx b'mod sħiħ il-potenzjal li dan il-qafas joffri għan-negozjati settorjali. Pereżempju, setturi prinċipali li fihom kumpaniji transnazzjonali kbar huma prevalenti *(l-azzar, it-telekomunikazzjonijet, l-industrija tal-kimika, l-avjazzjoni ċivili)* hemm tendenza li jagħtu inqas attenzjoni għal-livell settorjali Ewropew billi l-imsieħba soċjali jippreferu jinnegozjaw b'mod dirett fil-livell tal-kumpanija, inkluż anki fil-Kunsilli Ewropej għax-Xogħol). Is-settur pubbliku kien assenti wkoll minn negozjati settorjali sakemm il-ftehim ta' riferiment dwar il-feriti kkawżati minn oġġetti bil-ponta fis-settur tal-isptar tlesta fl-2009.

Sakemm ikunu ġġustifikati għal raġunijiet ta' sussidjarjetà, soluzzjonijiet regolatorji flessibbli huma meħtieġa fil-livell tal-UE biex jittrattaw il-kumplessità li dejjem qed tiżdied tad-dinja tax-xogħol tal-lum[24]. Kwistjonijiet bħas-saħħa u s-sigurtà, il-kundizzjonijiet tax-xogħol, u l-ħin tax-xogħol għandhom dimensjoni settorjali speċifika ċara f'ċerti każijiet. Il-kapaċità tal-imsieħba soċjali settorjali li jinnegozjaw kompromessi bbilanċjati u l-kompetenza tagħhom fil-prattika jistgħu jgħinuhom jilagħbu rwol tassew effettiv fl-indirizzar ta' kwistjonijiet speċifiċi fil-livell settorjali meta dawn ikunu komuni għal kulħadd, jew tal-inqas għal ħafna mill-Istati Membri. Il-Kummissjoni hija ħerqana li tkompli tipprovdi appoġġ tekniku u finanzjarju għal tali negozjati meta dan ikun meħtieġ. Billi l-konsistenza mal-liġi Ewropea u l-kwalità fl-abbozzar legali huma partikolarment importanti biex il-ftehimiet jiġu implimentati permezz ta' Direttivi Ewropej, il-Kummissjoni hija lesta li tipprovdi assistenza legali waqt in-negozjati fejn ikun xieraq.

[23] Din l-għażla ma teskludix l-ftehim milli jiġi applikat jew traspost, totalment jew parzjalment, permezz ta' leġiżlazzjoni fil-livell nazzjonali: ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni tat-2 ta' Lulju 2008: Rapport dwar l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Qafas dwar it-Telework SEC(2008) 217 tal-imsieħba soċjali Ewropej.

[24] Kif muri minn kwistjonijiet bħas-saħħa u s-sigurtà fil-post tax-xogħol jew il-ħin tax-xogħol, id-dimensjoni settorjali hija parti sinifikanti minn din il-kumplessità.

4. IT-TITJIB TAL-KOPERTURA U R-RAPPREŻENTANZA TAL-KUMITATI GĦAD-DJALOGU SOĊJALI SETTORJALI EWROPEW

4.1 L-adattament tal-ambitu u d-daqs tal-kumitati

Mill-1998, il-Kummissjoni ntalbet twaqqaf kumitati f'setturi ekonomiċi kbar *(il-kostruzzjoni, l-agrikoltura, is-servizzi postali, l-isptarijiet, l-edukazzjoni, il-kummerċ, l-inġinerija fil-metall u l-industriji bbażati fuq it-teknoloġija*) kif ukoll f'setturi iżgħar bħat-tarzni, jew mikrosetturi bħall-futbol professjonali. Dan jenfasizza l-kwistjoni tad-demarkazzjoni tal-kumitati. Id-definizzjoni tal-limiti ta' settur partikolari[25] hija partikolarment diffiċli billi l-kopertura settorjali tad-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv ivarjaw ħafna fost l-Istati Membri. Barra minn hekk, l-istruttura tal-kumitati tvarja minn settur għal ieħor.

Il-Kummissjoni tivvaluta jekk il-limiti ta' settur partikolari humiex rilevanti fir-rigward tal-attività ekonomika involuta, u tieħu inkunsiderazzjoni l-konfigurazzjoni istituzzjonali tal-imsieħba soċjali tagħha, filwaqt li żżomm f'moħħha li huwa meħtieġ daqs kritiku biex jintlaħqu riżultati konkreti. Fil-prattika, il-kopertura ta' kumitat għad-djalogu soċjali settorjali hija relatata mill-qrib mar-rappreżentanza tal-membri tiegħu[26]. Huwa għalhekk li kumitat għandu jkun inkluživ kemm jista' jkun possibbli[27] u ffukat kemm hemm bżonn biex ikun rilevanti għall-partijiet interessanti tiegħu. Għandu jinkludi l-imsieħba rilevanti kollha u jiżgura rappreżentanza adegwata.

Dan l-approċċ lejn id-daqs tas-setturi ma jippreveniex lill-Kummissjoni milli tippromwovi, fuq bażi *ad hoc*, il-ħolqien ta' gruppi ta' ħidma biex jindirizzaw kwistjonijiet subsettorjali (*il-kontroll tat-traffiku fl-ajru fl-avjazzjoni ċivili)* jew kwistjonijiet plurisettorjali (pereżempju l-politika tan-negozju, is-sostenibbiltà, il-valutazzjonijiet tal-impatt u l-mekkaniżmi ta' monitoraġġ) jew għat-tnedija ta' proċessi ta' negozjati *(pereżempju dwar is-silika kristallina[28])* fejn ikun neċessarju.

4.2 Ninvolvu atturi ġodda biex nadattaw għall-bidla

Il-limiti tas-setturi dejjem kienu kkunsidrati fir-rigward tal-isfond ta' bidliet strutturali li jaffettwaw l-attivitajiet ekonomiċi u l-istrutturi tal-impjieg bħala riżultat tal-globalizzazzjoni, l-iżviluppi tas-suq u l-bidla teknoloġika.

L-atturi ekonomiċi u soċjali jistgħu jitfaċċaw jew jisparixxu fi kwanukwe settur partikolari. Operaturi ġodda bħal pereżempju *kumpaniji bi prezzijiet baxxi* fl-avjazzjonai ċivili, *operaturi privati* fis-servizzi postali u t-telekomunikazzjonijiet, *sottokuntratturi rurali* fl-agrikoltura, tfaċċaw reċentement. Fis-settur pubbliku, ċerti organizzazzjonijiet ġew privatizzati u sarilhom ristrutturar. Barra minn hekk, l-istruttura tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali tista' tevolvi kemm fil-livell Ewropew u kemm f'dak nazzjonali u twassal għall-emerġenza ta' atturi ġodda jew iktar b'saħħithom. Pereżempju, l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju qed isiru iktar interessati fid-djalogu soċjali settorjali Ewropew.

---

[25] Skont il-klassifikazzjoni NACE, f'konformità mal-approċċ metodoloġiku adottat mill-EUROFOUND li attwalment iwettaq studji dwar ir-rappreżentanza http://www.eurofound.europa.eu/eiro/comparative_index.htm.

[26] L-organizzazzjonijiet ta' min iħaddem ġeneralment ikunu strutturati f'konformità ma' ambitu limitat filwaqt li hemm tendenza li t-tejdunjins jkunu organizzati fuq bażi iktar wiesgħa.

[27] Il-Kummissjoni, pereżempju, se tinkoraġġixxi t-twaqqif ta' kumitat kbir ġenerali għall-isport minflok it-twaqqif ta' kumitat separat għal kull dixxiplina.

[28] In-Netwerk Ewropew għas-Silika (NEPSI) iffurmat mill-assoċjazzjonijiet settorjali ta' min Iħaddem u l-Impjegati Ewropej li ffirmaw id-Djalogu Soċjali '*Ftehim dwar il-Protezzjoni tas-Saħħa tal-Ħaddiema Permezz tat-Trattament u l-Użu Tajjeb tas-Silika Kristallina u Prodotti li fihom is-Silika Kristallina'* fil-25 ta' April 2006.

Parteċipanti ekonomiċi ġodda f'suq mhux neċessarjament ikunu interessati jew organizzati adegwatement biex jipparteċipaw f'organizzazzjoni ta' msieħeb soċjali. Madankollu, jekk tali atturi ġodda jkunu jixtiequ jingħaqdu ma' djalogu soċjali Ewropew u jissodisfaw il-kriterji rilevanti, il-kumitati għandhom jippromwovu u jinkoraġġixxu l-involviment tagħhom fid-delegazzjonijiet rispettivi tagħhom biex jiżguraw li l-kompożizzjoni tagħhom tirrifletti l-bidliet fir-realtajiet ekonomiċi u tax-xogħol. Tali atturi ġodda jistgħu jikkumplimentaw ir-rappreżentanza f'settur partikolari jekk organizzazzjonijiet ġodda jieħdu sehem fil-kumitati, abbażi tar-rikonoxximent u l-ftehim reċiproku. Miżuri sempliċi bħal stediniet lil atturi ġodda biex jingħaqdu u/jew jattendu laqgħat bħala membri sħaħ jew osservaturi[29] fejn xieraq jistgħu jgħinu fl-iffaċilitar tal-integrazzjoni tal-imsieħba rilevanti kollha. Il-Kummissjoni se tkun attenta għal dawn l-iżviluppi fil-monitoraġġ tagħha tar-rappreżentanza tal-kumitati filwaqt li tirrispetta b'mod sħiħ l-awtonomija tal-imsieħba soċjali.

4.3 L-inkoraġġiment tal-bilanċ bejn is-sessi

Xi kumitati adottaw testi u proġetti dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi fis-suq tax-xogħol, bħal pjanijiet ta' azzjoni għall-ugwaljanza jew gwidi għal prattiki tajbin fil-post tax-xogħol. Iżda fir-rigward tal-parteċipazzjoni fid-delegazzjonijiet tal-kumitati, hemm tendenza li n-nisa jkunu sottorappreżentati, minħabba l-importanza tagħhom fis-setturi involuti.

Is-sitwazzjoni tvarja minn settur għal ieħor, u dan prinċiparjament minħabba l-proċess ta' ħatra fl-organizzazzjonijiet affiljati nazzjonali. Madankollu, f'konformità mal-politika Ewropea dwar l-opportunitajiet indaqs għas-sessi u n-nuqqas ta' diskriminazzjoni[30], il-Kummissjoni stiednet lill-imsieħba soċjali Ewropej jaħdmu mal-affiljati nazzjonali tagħhom biex jiksbu bilanċ aħjar bejn is-sessi kemm fir-rati ta' perteċipazzjoni u kemm fir-rappreżentazzjoni fil-bords tal-kumitati[31]. Fl-istess spirtu, il-Kummissjoni siednet lill-imsieħba soċjali Ewropej biex ikomplu jiżviluppaw azzjonijiet eżistenti u jikkunsidraw azzjonijiet ġodda biex iqajmu kuxjenza u jżommu l-ugwaljanza bejn is-sessi fuq l-aġenda tagħhom.

5. IT-TITJIB TAL-EFFIĊJENZA TAL-KUMITATI GĦAD-DJALOGU SOĊJALI SETTORJALI EWROPEW

5.1 Is-sinerġiji u l-informazzjoni bejn is-setturi

Il-Kummissjoni tappoġġja u tinkoraġġixxi inizjattivi bejn il-kumitati, u bejn id-djalogu soċjali Ewropew transindustrijali u dak settorjali. Reċentement, dwan is-sinerġiji taw ir-riżultati, mhux biss fir-rigward tas-suġġetti diskussi, iżda anki fir-rigward tar-riżultati, notevolment ftehimiet awtonomi. Din it-tip ta' kooperazzjoni tirrinforza l-valur li d-djalogu soċjali settorjali Ewropew jista' jżid, filwaqt li tevita x-xogħol doppju u d-diverġenza tal-pożizzjonijiet tal-imsieħba soċjali.

---

[29] Dan sar b'suċċess wara l-abbozzar tal-ftehim dwar il-protezzjoni tal-ħaddiema kontra t-trab tas-silika kristallina fl-2006. F'xi kumitati jew gruppi ta' ħidma, rappreżentanti ta' gruppi ta' interess, SMEs u/jew nies li jaħdmu għal rashom jistgħu jipparteċipaw ukoll bħala osservaturi.

[30] L-Artikolu 10 tat-TFUE: *"Fid-definizzjoni u fl-implimentazzjoni tal-politiki u l-azzjonijiet tagħha, l-Unjoni għandha tfittex li tiġġieled kull diskriminazzjoni bbażata fuq is-sess, ir-razza jew l-oriġini etnika, ir-reliġjon jew it-twemmin, id-diżabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali."*

[31] Is-servizzi tal-Kummissjoni jiġbru dejta dwar il-kompożizzjoni fir-rigward tas-sessi tad-delegazzjonijiet tal-kumitati.

Fost is-setturi, sar żvilupp sinifikanti fl-2006, meta 14-il settur industrijali kkonkludew ftehim awtonomu multisettorjali dwar *il-protezzjoni tas-saħħa tal-ħaddiema permezz tat-trattament u l-użu tajjeb tas-silika kristallina u l-prodotti li fihom is-silika kristallina*.

L-ewwel eżempju ta' sinerġija ta' tlaqqigħ bejn id-djalogu soċjali transindustrijali u dak settorjali kien fit-telework (2002). It-telekomunikazzjonijiet kien l-ewwel settur li adotta l-linji gwida, u wara dan ftehim transindustrijali ġie riprodott f'diversi setturi. Wara l-ftehim awtonomu dwar l-istress relatat max-xogħol (2004), testi konġunti dwar is-sigurtà privata, il-kostruzzjoni, l-elettriku, u l-amministrazzjonijiet ċentrali rreferew b'mod dirett għalih.

Fl-2006, il-ftehim transindustrijali awtonomu dwar il-vjolenza fuq ix-xogħol ma stipulax dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-vjolenza minn partijiet terzi (jiġifieri vjolenza minn individwi minn barra l-intrapriża[32]). Il-kummerċ, il-gvernijiet lokali u reġjonali, l-isptarijiet u s-setturi tas-sigurtà privata sussegwentament fittxew li jikkumplimentaw il-ftehim transindustrijali minn angolu settorjali u/jew multisettorjali speċifiku. Fl-2010, bdew jinnegozjaw test orjentat lejn il-proċess.

Barra minn dawn l-eżempji plurisettorjali, ta' min jenfasizza t-trasferiment possibbli tal-esperjenza bejn il-kumitati. Kwistjoni li taffettwa numru ta' setturi hija dik ta' xiri pubbliku li hu soċjalment responsabbli. Diversi kumitati ħadmu fuq dan mill-angolu tagħhom, u l-iskambju sussegwenti tal-esperjenzi rriżulta fil-pubblikazzjoni ta' serje ta' bulettini/manwali simili ta' gwida għall-organizzazzjonijiet u l-awtoritajiet pubbliċi li jagħtu l-kuntratti lil dawn is-setturi[33]. L-esperjenza tagħhom hija rilevanti għax-xogħol tal-Kummissjoni fuq il-kunsiderazzjonijiet soċjali fix-xiri pubbliku. Ġiet użata wkoll f'firxa usa' ta' setturi[34]. Tali kooperazzjoni tirrikjedi fluss regolari ta' informazzjoni dwar l-attivitajiet tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew u monitoraġġ biex jidentifika punti li potenzjalment huma ta' interess komuni. Wieħed mill-istrumenti tal-Kummissjoni biex jiffaċilita l-fertilizazzjoni bejn il-kumitati huwa l-Forum ta' Kooperazzjoni,[35] li jlaqqa' flimkien rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet kollha għad-djalogu soċjali settorjali Ewropew erba' darbiet fis-sena.

L-iżvilupp ta' sinerġiji fost il-kumitati u d-djalogu soċjali transindustrijali u settorjali jista' jikkontribwixxi b'mod utli għall-promozzjoni tal-għanijiet fir-rigward tal-impjieg u tal-politika soċjali tal-UE, kif stipulat fl-Artikolu 9 tat-Trattat ta' Lisbona[36].

5.2 Twettiq effettiv u monitoraġġ tal-implimentazzjoni

Il-kapaċità tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew għat-titjib tal-kundizzjonijiet tax-xogħol madwar l-Ewropa kollha tiddependi fuq l-implimentazzjoni tar-riżultati fil-post tax-xogħol. Fil-Komunikazzjoni tagħha tat-12 ta' Awwissu 2004[37], il-Kummissjoni ġibdet l-attenzjoni tal-imsieħba soċjali Ewropej għall-ħtieġa ta' segwitu dettaljat u dispożizzjonijiet dwar ir-rappurtar għall-monitoraġġ tal-impatt tar-riżultati tagħhom.

---

[32] Tista' tvarja minn imġiba abbużiva ta' klijenti u pazjenti għal serq bl-użu tal-armi.

[33] Sigurtà privata (1999), servizzi ta' tindif (2002), tessuti u ħwejjeġ (2005), u forniment tal-ikel bil-kuntratt (2006).

[34] Ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni *dwar gwida biex jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet soċjali fix-xiri pubbliku ('Xiri soċjali!').*

[35] Il-Kummissjoni torganizza dan il-Forum bejn erba' u ħames darbiet fis-sena u tistieden lis-Segretarji Ġenerali u lill-Presidenti kif ukoll membri interessati oħra tal-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali Ewropej u tal-kumitati għad-djalogu soċjali, kemm fil-livell settorjali u kemm f'dak transindustrijali. L-għan ewlieni tal-Forum huwa li jipprovdi skambju ta' informazzjoni u esperjenzi u jtejjeb is-sinerġiji fost is-setturi u bejn id-djalogu soċjali settorjali u transindustrijali.

[36] "Fid-definizzjoni u fl-implimentazzjoni tal-politika u l-azzjonijiet tagħha, l-Unjoni għandha tieħu kont tal-ħtiġijiet marbuta mal-promozzjoni ta' livell għoli ta' impjieg, mal-garanzija ta' protezzjoni soċjali xierqa, mal-ġlieda kontra l-esklużjoni soċjali kif ukoll ma' livell għoli ta' edukazzjoni, taħriġ u protezzjoni tas-saħħa tal-bniedem."

[37] Ara n-nota 11 f'qiegħ il-paġna.

Ħafna organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali settorjali Ewropej huma kkaratterizzati minn livell baxx ta' ċentralizzazzjoni. Għandhom kapaċità limitata biex jinfluwenzaw l-affiljati nazzjonali tagħhom. Is-segwitu fil-livell nazzjonali tad-djalogu li jsir fil-livell Ewropew jiddependi fuq l-involviment effettiv tal-imsieħba soċjali settorjali nazzjonali fid-djalogu tal-UE, u fuq l-interazzjoni bejn il-mekkaniżmi tad-djalogu soċjali tal-UE u diversi sistemi ta' relazzjonijiet industrijali nazzjonali. Is-segwitu effettiv fil-livell nazzjonali huwa marbut ukoll b'mod ċar mar-rappreżentanza tal-imsieħba soċjali, u huwa għalhekk li huwa importanti li l-kumitati jkunu inklużivi kemm jista' jkun possibbli, u jkun jistgħu jinvolvu atturi ġodda fejn ikun rilevanti: organizzazzjonijiet nazzjonali li ma humiex involuti fix-xogħol tal-kumitati fil-livell Ewropew jista' jkun li ma jkunux jixtiequ jimplimentaw dispożizzjonijiet li ma jkunux ikkontribwixxew għalihom.

Ħafna mir-riżultati tad-djalogu soċjali settorjali tal-UE huma ta' natura mhux legalment vinkolanti, jiġifieri, jimmiraw li jqajmu kuxjenza, ixerrdu l-prattiki tajba, jew jgħinu fil-bini tal-kunsens u l-fiduċja. Ir-riżultati fil-livell nazzjonali jistgħu jiġu vvalutati b'indikaturi kwalitattivi, iżda mhux b'dejta kwantitattiva sistematika.

Fir-rigward tal-mod kif il-ftehimiet awtonomi konklużi fil-livell tal-UE jiġu implimentati fil-livell nazzjonali, tali ftehimiet jobbligaw lill-firmatarji u lill-affiljati nazzjonali tagħhom iwettqu implimentazzjoni permezz ta' ftehimiet nazzjonali fuq l-inizjattiva tagħhom stess (leġiżlazzjoni, ftehimiet kollettivi, kodiċijiet ta' kondotta, għodod konġunti ta' promozzjoni, eċċ). L-obbligu li jsir segwitu jsir iktar importanti meta l-imsieħba soċjali jiddeċiedu li jinnegozjaw ftehim li jirriżulta fis-sospensjoni ta' proposta leġiżlattiva tal-Kummissjoni. Dan iqiegħed lill-imsieħba soċjali tal-UE taħt pressjoni biex jimplimentaw tali ftehimiet b'mod sħiħ u effettiv. L-imsieħba soċjali Ewropej hemm bżonn li jinvestu iktar fil-proċessi ta' monitoraġġ, u li jiżviluppaw indikaturi rilevanti biex itejbu l-implimentazzjoni u l-valutazzjoni tat-testi li jkunu qablu dwarhom[38].

Il-Kummissjoni tista' tappoġġjahom permezz tal-koordinazzjoni u l-appoġġ tekniku, inkluża t-traduzzjoni f'konformità mal-oriġinal li jkun hemm qbil dwaru mill-imsieħba soċjali nazzjonali, u bi gwida għall-implimentazzjoni, ħolqien ta' kuxjenza, proċessi ta' tagħlim kontinwu, monitoraġġ u rappurtar mill-imsieħba soċjali Ewropej u mill-Kummissjoni Ewropea.

Il-Kummissjoni għandha r-responsabbiltà li timmonitorja x-xogħol tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali u li tistimola l-attivitajiet tagħhom filwaqt li tikkunsidra l-ispeċifiċitajiet ta' kull settur. Il-Kummissjoni tagħti attenzjoni lil kwistjonijiet bħall-adozzjoni ta' programm ta' ħidma xieraq, regoli ta' proċedura adegwati, u aġendi li jagħmlu sens għal-laqgħat, kif ukoll minuti u konklużjonijiet orjentati lejn l-azzjoni, u s-segwitu effettiv tagħhom. L-esperjenza wriet li l-kumitati jistgħu jesperjenzaw perjodi ta' inattività relattiva minħabba kunflitti bejn l-imsieħba soċjali jew nuqqas ta' rappreżentanza. F'tali każijiet, il-Kummissjoni se tkompli tipprovdi l-assistenza lill-kumitati, filwaqt li żżomm miftuħa l-possibbiltà ta' sospensjoni ta' kumitat li ma jkunx kapaċi jaqdi l-obbligi tiegħu.

---

[38] Pereżempju, dawk stabbiliti għall-implimentazzjoni tal-ftehim awtonomu *dwar il-protezzjoni tas-saħħa tal-ħaddiema permezz tat-trattament u l-użu tajjeb tas-silika kristallina u l-prodotti li fihom is-silika kristallina.*

5.3 L-użu aħjar tal-fondi Ewropej

Jeżistu fondi Ewropej għall-appoġġ tat-tnedija u l-funzjonament tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew. Dawn huma disponibbli għall-organizzazzjoni tal-laqgħat, ir-rimbors tal-ispejjeż tal-esperti, u l-interpretazzjoni. Il-Kummissjoni torganizza iktar minn 180 laqgħa fis-sena (li jirrappreżentaw medja ta' laqgħa sa tnejn fil-plenarja u tliet laqgħat sa erbgħa ta' gruppi ta' ħidma għal kull kumitata kull sena).

Il-Kummissjoni hija favur l-użu tal-fondi b'mod ekonomiku, effiċjenti u effettiv. L-imsieħba soċjali settorjali Ewropej jintalbu jfasslu programmi ta' ħidma, aġendi, dokumenti ta' ħidma u kontributi rilevanti fil-ħin adegwat, jorganizzaw laqgħat effettivi u jagħmlu l-aħjar użu mill-faċilitajiet provduti mill-Kummissjoni *(f'termini ta' informazzjoni u l-qsim tal-ħiliet, reġimi ta' interpretazzjoni jew kmamar disponibbli għall-imsieħba, pereżempju).*

Il-Kummissjoni tappoġġja wkoll proġetti permezz ta' żewġ intestaturi baġitarji li jippermettuha tiffinanzja d-djalogu soċjali u l-miżuri ta' informazzjoni u ta' taħriġ[39] kemm fil-livell Ewropew u kemm f'dak nazzjonali. L-imsieħba soċjali settorjali huma involuti f'iktar minn 100 proġett. Kull sena, ikun hemm bejn 30 u 50 proġett li jinvolvu l-organizzazzjonijiet tal-imsieħba soċjali settorjali u l-affiljati tagħhom.

6. KONKLUŻJONI

Din il-valutazzjoni tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew tul l-aħħar 12-il sena turi l-valur tal-kontribut tiegħu lejn il-mudell soċjali Ewropew. Turi li hemm korrelazzjoni diretta bejn l-effettività tad-djalogu soċjali Ewropew u l-effettività fil-livell Ewropew, u li kull waħda tagħti spinta lill-oħra. Tenfasizza l-bżonn li l-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali jaffaċċjaw il-bżonn li jadattaw għal sfidi u tibdiliet ġodda fil-politika.

Il-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali joffru lill-imsieħba soċjali qafas għal koordinazzjoni, azzjoni u negozjati konġunti, u dan jista' jkompli jiġi sfruttat mill-imsieħba soċjali settorjali kollha. Biex tingħata spinta lid-dimensjoni konsultattiva, il-kumitati għandhom ikunu involuti b'mod iktar sistematiku fil-proċess ta' valutazzjoni tal-impatt. Il-parteċipazzjoni f'kunsilli settorjali għall-ħiliet tista' tgħin lill-imsieħba soċjali jinvolvu ruħhom f'azzjonijiet konġunti ma' msieħba oħra bħala kumpliment għad-djalogu awtonomu tagħhom.

Biex tiġi promossa d-dimensjoni ta' negozjati, il-kumitati jipprovdu għodda flessibbli biex jiġu indirizzati kwistjonijiet ta' xogħol u soluzzjonijiet imfasslin apposta għad-diversità u l-kumplessità tas-setturi differenti. Il-Kummissjoni se tiżgura li l-appoġġ finanzjarju u tekniku tagħha għall-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali huwa adegwat u proporzjonat, biex l-imsieħba soċjali Ewropej jkunu jistgħu jagħtu kontribut ta' kwalità għolja u jiksbu riżultati konġunti li jiġu implimentati u mmonitorjati kif xieraq.

Biex testendi l-kopertura tal-kumitati għad-djalogu soċjali settorjali għall-ekonomija kollha u għas-suq tax-xogħol, il-Kummissjoni għandha approċċ flessibbli u proattiv. Dan jenfasizza l-valur miżjud tat-twaqqif ta' kumitati ġodda għad-djalogu soċjali settorjali. Il-Kummissjoni

[39] L-intestatura baġitarja 04.03.03.01 dwar ir-Relazzjonijiet Industrijali u d-Djalogu Soċjali,
L-intestatura baġitarja 04.03.03.02 dwar Il-miżuri ta' informazzjoni u taħriġ għall-organizzazzjonijiet tal-ħaddiema.

dejjem ippromwoviet approċċ inkluživ lejn il-ħolqien ta' kumitati għad-djalogu soċjali settorjali, filwaqt li tirrispetta l-prinċipji tal-pluraliżmu[40] u l-awtonomija tal-imsieħba soċjali. L-imsieħba soċjali Ewropej għandhom jadottaw miżuri li jiffaċilitaw l-integrazzjoni tal-imsieħba soċjali rilevanti kollha.

Qabel jitwaqqaf kumitat ġdid, l-imsieħba soċjali jintalbu jikkunsidraw li jagħmlu fażi ta' prova. Għandhom jivvalutaw jekk il-kapaċità amministrattiva tagħhom tistax tkampa b'iktar involviment fil-proċess ta' tfassil ta' politiki Ewropej. Biex tissaħħaħ il-kapaċità, partikolarment fl-Istati Membri l-ġodda, l-imsieħba soċjali settorjali nazzjonali u l-awtoritajiet huma mistiedna jużaw b'mod sħiħ l-appoġġ finanzjarju mill-intestaturi baġitarji għad-djalogu soċjali u l-Fond Soċjali Ewropew.

Biex tissaħħaħ ir-rappreżentanza tad-djalogu soċjali Ewropew, l-imsieħba soċjali Ewropej għandhom jirrevedu l-kompożizzjoni tal-kumitati tagħhom b'mod regolari biex jiżguraw li jirriflettu l-bidliet fis-settur tagħhom u fl-ekonomija ġenerali. L-iżvilupp ta' djalogu soċjali settorjali jinneċessita ż-żieda fir-rata li biha jitwettqu l-istudji u l-aġġornamenti tar-rappreżentanza settorjali biex dawn ma jaqgħux lura meta mqabbla mal-iżviluppi.

Biex id-djalogu soċjali settorjali Ewropew ikun iktar effettiv, għandha tingħata attenzjoni speċjali lill-konsultazzjoni, il-konsistenza u s-sinerġiji fost is-setturi. Il-Forum ta' Kooperazzjoni huwa l-pjattaforma adegwata għal dawn id-diskussjonijiet u l-iskambji tal-aqwa prattiki.

Biex ir-riżultati tad-djalogu soċjali settorjali Ewropew jingħataw viżibbiltà u biex jingħata appoġġ lill-monitoraġġ tal-implimentazzjoni, l-imsieħba soċjali għandhom jagħmlu użu sħiħ mill-appoġġ kollu disponibbli mill-Kummissjoni. Dan jinvolvi l-koordinazzjoni u l-appoġġ tekniku, il-ħolqien ta' kuxjenza u r-rappurtar. Il-Kummissjoni tippreżenta b'mod regolari żviluppi fid-djalogu soċjali Ewropew fir-rapport biannwali tagħha "*Ir-relazzjonijiet Industrijali fl-Ewropa*", u tirrapporta lill-Istati Membri fil-Grupp ta' Diretturi Ġenerali għar-Relazzjonijiet Industrijali.

Il-kriżi ekonomika attwali kkonfermat l-importanza ta' djalogu soċjali Ewropew kemm fil-livell transindustrijali u kemm f'dak settorjali, kif ukoll ir-rilevanza tal-inizjattivi tal-imsieħba soċjali mfasslin apposta għar-realtajiet tal-kumpaniji u s-setturi. Barra mid-djalogu soċjali transindustrijali, id-djalogu soċjali settorjali huwa partikolarment rilevanti, kif jidher mix-xogħol li qed isir fid-diversi kumitati. L-imsieħba soċjali settorjali jistgħu jikkontribwixxu għal dan l-isforz.

Il-Kummissjoni se tkompli tappoġġja tali inizjattivi bħala parti mill-istrateġija Ewropa 2020 u l-politiki ekonomiċi, soċjali u ambjentali tagħha rinforzati b'mod reċiproku, bil-għan li twitti t-triq għall-irkupru mill-kriżi attwali.

[40] Il-kumitat għall-avjazzjoni ċivili jirrispetta l-ispeċifiċitajiet tas-servizzi fuq l-art, il-kontroll tat-traffiku fl-ajru u l-ekwipaġġi fil-kabina tal-pilota filwaqt li jiżgura sinerġiji bejn is-sottosetturi.

Annex 1

European sectoral social partners' organisations consulted under Article 154 (TFEU)

Sectoral organisations representing employers

– Association of Commercial Television in Europe (ACT)
– Airports Council International — Europe (ACI-Europe)
– Association of European Airlines (AEA)
– Association of European Professional Football Leagues (EPFL)
– Association of European Public Postal Operators (PostEurop)
– Association of European Radios (AER)
– Association of Mutual Insurers and Insurance Cooperatives in Europe (AMICE)
– Association of National Organisations of Fishing Enterprises in the EU (EUROPECHE)
– Banking Committee for European Social Affairs (EBF-BCESA)
– Civil Air Navigation Services Association (CANSO)
– Coiffure EU
– Committee of Agricultural Organisations in the European Union (COPA)
– Community of European Railway and Infrastructure Companies (CER)
– Community of European Shipyards' Associations (CESA)
– Confederation of European Paper Industries (CEPI)
– Confederation of National Associations of Tanners and Dressers of the European Community (COTANCE)
– Council of European Employers of the Metal, Engineering and Technology-Based Industries (CEEMET)
– Council of European Municipalities and Regions (CEMR)
– Employers' Group of the Committee of Agricultural Organisations in the European Union (GEOPA)
– Euracoal
– Euromines
– European Aggregates Association (UEPG)
– European Apparel and Textile Organisation (EURATEX)
– European Association of Cooperative Banks (EACB)
– European Association of Potash Producers (APEP)
– European Barge Union (EBU)
– European Broadcasting Union (EBU)
– European Chemical Employers Group (ECEG)
– European Club Association (ECA)
– European Community Shipowners Association (ECSA)
– European Committee of Sugar Manufacturers (CEFS)
– European Confederation of the Footwear Industry (CEC)
– European Confederation of Iron and Steel Industries (Eurofer)
– European Confederation of Private Employment Agencies (Eurociett)
– European Confederation of Woodworking Industries (CEI-Bois)
– European Construction Industry Federation (FIEC)
– European Coordination of Independent Producers (CEPI)
– European Federation of Cleaning Industries (EFCI)
– European Federation of Contract Catering Organisations (FERCO)
– European Federation of Education Employers (EFEE)
– European Federation of National Insurance Associations (CEA)

– European Federation of Security Services (CoESS)
– European Furniture Manufacturers’ Federation (UEA)
– European Furniture Industries’ Confederation (EFIC)
– European Hospital and Healthcare Employers’ Association (HOSPEEM)
– European Industrial Minerals Association (IMA)
– European Rail Infrastructure Managers (EIM)
– European Regions Airline Association (ERA)
– European Savings Banks Group (ESBG)
– European Skippers’ Organisation (ESO)
– European Telecommunications Network Operators’ Association (ETNO)
– European Union of the Natural Gas Industry (EUROGAS)
– General Committee for Agricultural Cooperation in the European Union (COGECA)
– Hotels, Restaurants and Cafés in Europe (HOTREC)
– International Air Carrier Association (IACA)
– International Aviation Handlers’ Association (IAHA)
– International Federation of Film Producers’ Associations (FIAPF)
– International Federation of Insurance Intermediaries (BIPAR)
– International Road Transport Union (IRU)
– Performing Arts Employers’ Associations League Europe (PEARLE)
– Retail, Wholesale and International Trade Representation to the EU (EuroCommerce)
– Union of the Electricity Industry (EURELECTRIC)

Sectoral European trade union organisations

– European Arts and Entertainment Alliance (EAEA)
– European Confederation of Independent Trade Unions (CESI)
– European Cockpit Association (ECA)
– European Federation of Building and Woodworkers (EFBWW)
– European Federation of Journalists (EFJ)
– European Federation of Public Service Unions (EPSU)
– European Federation of Trade Unions in the Food, Agriculture and Tourism Sectors and Allied Branches (EFFAT)
– European Metalworkers’ Federation (EMF)
– European Mine, Chemical and Energy Workers’ Federation (EMCEF)
– European Trade Union Committee for Education (ETUCE)
– European Trade Union Federation: Textiles, Clothing and Leather (ETUF:TCL)
– European Transport Workers’ Federation (ETF)
– International Federation of Actors (FIA)
– International Federation of Musicians (IFM)
– International Federation of Professional Footballers’ Associations — Division Europe (FIFPro)
– Union Network International — Europe (UNI europa)
– Union Network International — Media and Entertainment International — Europe (EUROMEI)

<u>**Annex 2**</u>

Art 154 Sectoral Consultations since 2006
(From database on consultations of the EU social partners)

Dates	Subject	Social partners contribution	Results
2006	Musculoskeletal disorders	First phase of consultation, 2004	Framework of actions in the **agriculture** sector, 2006
2006	Strengthening of maritime labour standards	First phase of consultation, 2006	Agreement on **Maritime** Labour Standards, 2008 implemented through an EU directive, 2009
2006	Blood-borne infections due to needle stick injuries	First phase of consultation, 2006 Second phase, 2007	Framework Agreement on prevention from sharps injuries in the **hospital** sector, 2009 *implemented through an EU directive, 2010*
2007	Carcinogens, mutagens and reprotoxic substances	First phase of consultation, 2004 Second phase in 2007	**Multisectoral agreement** on crystalline silica, 2006
2009	Exclusions from certain directives of seafaring workers	First consultation, 2009	
2009	Exposure to electromagnetic fields at work	First consultation, 2009	
2010	Reviewing the working time directive	First-phase consultation, 2010	

Annex 3

Categories of texts and outcomes of European sectoral social dialogue[41]

Category of texts	Sub-categories	Follow-up measures
Agreements	Implementation by directives Implementation by social partners (Article 155)	Implementation reports
Process-oriented texts	Framework of actions; guidelines, codes of conduct, policy orientations	Follow-up reports
Joint opinions and tools	Declarations, guides, handbooks websites, tools	No follow-up clauses Promotional activities

Annex 4

Joint outcomes of the European social dialogue committees (1998- February 2010)

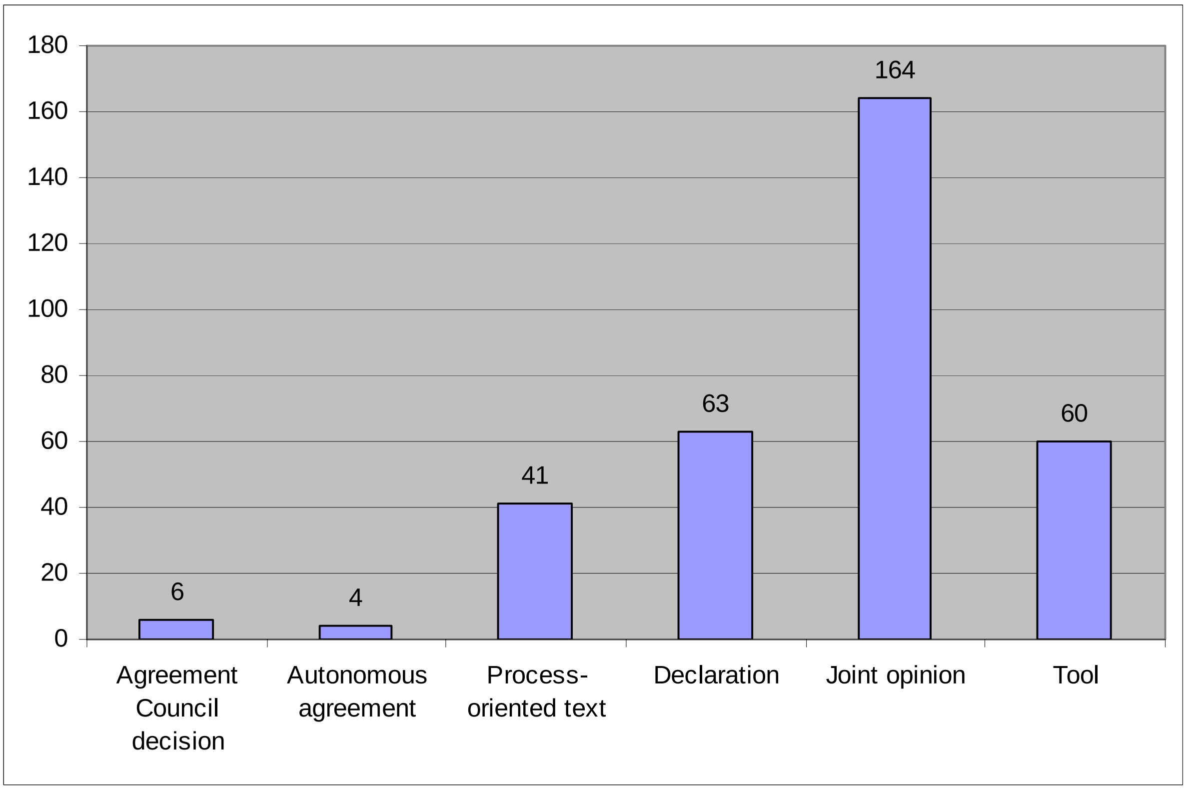

[41] This typology does not imply any ranking between outcomes, taking into account that new committees usually first focus on joint opinions and common projects to improve understanding and strengthen trust before envisaging agreements, while long-standing or more experienced committees are more likely to engage in the negotiation of agreements.

Annex 5

Total participation of Member State representatives in delegations taking part in committee plenary meetings
(based on 8 sectors, 2005-2008)

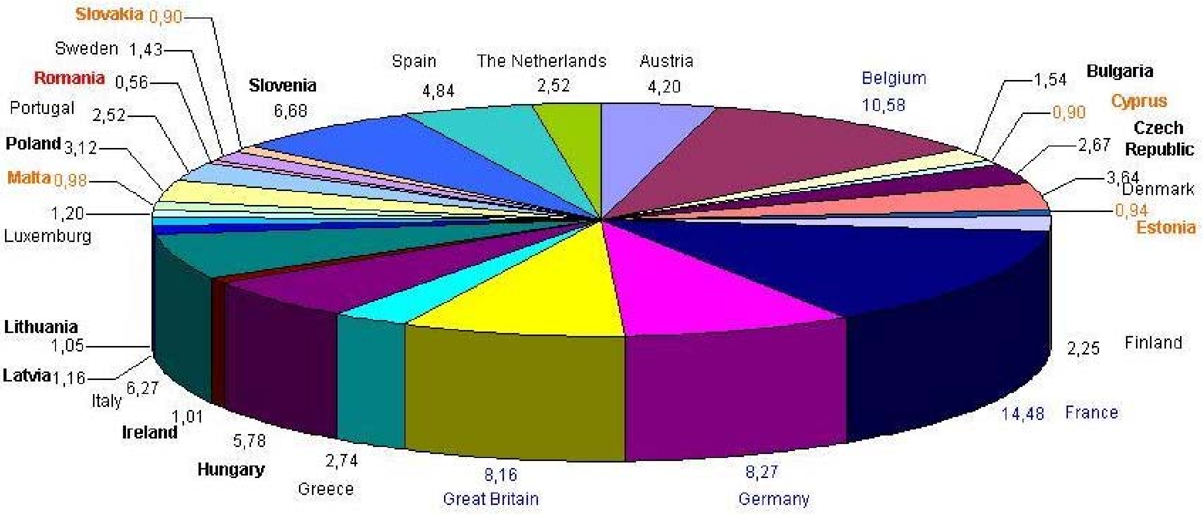

The overall participation graph shows that social partner representatives from the new Member States Cyprus (0.90 %), Malta (0.98 %), Estonia (0.94 %), Romania (0.56 %) and Slovakia (0.94 %) have participated least in all the plenary sessions analysed, followed by Bulgaria (1.54 %), Ireland (1.01 %), Lithuania (1.05 %), Latvia (1.16 %), Luxemburg (1.20 %) and Sweden (1.43 %). Participation rates have been highest for representatives from Belgium (10.58 %), France (14.48 %), United Kingdom (8.16 %) and Germany (8.27 %).

Annex 6

Responsibilities in the implementation process of autonomous agreements and process-oriented texts

Actors	Responsibilities
National social partners	Main responsibility for implementation Translation (if necessary) Dissemination of autonomous agreement and information Discussions/negotiations between social partners Developing implementing measure Reporting about implementation activities
European social partners	Assistance and advice (e.g. translation, best practices) Coordination and monitoring of activities Yearly progress reports and final implementation reports Interpretation (in case of doubts/requests)
National authorities	Subsidiary role in implementation, e.g. through regulation or legislation (not compulsory)
Commission	Assistance and financial support (if necessary) Monitoring and assessment

Annex 7

European Sector Councils on Jobs and Skills

Context

In the December 2008[42] and June 2009[43] Communications, the Commission announced the possibility of providing a framework and financial support to Member States setting up networking projects called "European sector councils on jobs and skills". During 2009, the Commission consulted stakeholders, particularly EU sectoral social partners, about this idea, during sectoral social dialogue committees, at the Liaison forum and during a restructuring forum on 7-8 December dedicated to anticipating skills at sectoral level[44]. Social partners welcomed the idea of reinforced cooperation and exchanging information about skills needed. To assess the feasibility of setting up European sector councils, the Commission launched a feasibility study last year, with a survey and interviews with key stakeholders. Results from the study recommended setting up sector skills councils under certain conditions. In its report[45], the expert group on New Skills for New Jobs also recommended the creation of EU sector councils to analyse what skills would be needed; to address skills mismatches and to bring updated information and advice to the attention of policymakers and other stakeholders in the field of employment, education and training. This initiative also has the support of the Consultative Commission on Industrial Change at the European Economic and Social Committee[46].

Objectives

Companies and workers of a given sector face common challenges across the Union. This applies to anticipating skills and matching them with the requirements of the labour market. There is, however, little or no exchange of information between those who monitor the development of these issues at national level. The Commission therefore wishes to offer support for a platform at sectoral level for social partners and national observatories on skills and employment. This would enable sharing of information and best practice and provide recommendations on quantitative and qualitative trends in employment and skills needs in a given sector, as well as on other issues related to qualifications and competences.

The Commission invites the sectoral social partners to take the lead and engage on a voluntary basis in networking efforts aimed at developing a European sector council in their sector on a voluntary basis. The Commission will provide a framework and financial support for partners inviting in this regard, within the limits of its resources to develop this networking. This support will be conditional on an evaluation of the councils in terms of output, commitment, satisfaction and value-added.

---

[42] COM (2008) 868 final: New Skills for New Jobs — Anticipating and matching labour market and skills needs.
[43] COM (2009) 257 final: A Shared Commitment for Employment.
[44] .
[45] *New Skills for New Jobs: Action Now*
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=697&furtherNews=yes.
[46] Exploratory opinion CCMI/68 adopted the 17/02/2010 on Matching skills to the needs of industry and evolving services — possible introduction of sector-based employment-skills councils at European level.

Structure proposed

European sector councils would take the form of networks among national observatories on skills and employment, together with European sectoral social partners (or other representative stakeholders) who would chair the council of their sector and be responsible for its day-to-day management. To ensure that skills mismatch issues are adequately addressed, relevant European representatives from education and training organisations should be invited to participate.

Timetable and Commission support

The Commission envisages setting up sector councils in two phases: first, identifying existing national observatories and councils on jobs and skills, and second, setting up the sector council, bringing together these bodies in a network. The first and second phases of the process should be launched in 2010 and 2011 for a limited number of pilot sectors. The Commission also envisages the possibility of supporting the setting up of a transversal council to allow for exchanges among sector councils.

Annex 8

Involvement of social partners and sectoral social dialogue committees (SSDC) in the Commission impact assessment procedure

The annex to the revised Impact Assessment Guidelines[47] contains a specific section on standards for consulting social partners (p. 15, point 5.2). It makes a distinction between initiatives in the field of social policy on the one hand, and social implications for a specific sector on the other. The revised guidelines clarify the need for consultation of existing European sectoral social dialogue committees should there be social implications in the sector concerned:

> *Commission Decision 98/500/EC stipulates that each sectoral social dialogue committee, for the sector of activity for which it is established, 'shall be consulted on developments at Community level having social implications'. You should therefore verify whether your initiatives will create social implications for a sector for which a sectoral social dialogue committee exists. If this is the case a consultation of the committee has to be organised with the assistance of the Unit 'Social Dialogue and Industrial Relations' in DG EMPL.*

EU social partners have welcomed the clarification in the revised guidelines regarding the need for timely and systematic information and consultation of SSDCs if there are social implications at sectoral level.

Consultation of sectoral social dialogue committees is complementary to other forms of consultation, notably public consultations, and it differs from wider consultation of other actors in civil society in that social partners engaged in SSDCs are recognised by the Commission as representative actors of the sector concerned. A consultation of an SSDC on an impact assessment would include a definition of the underlying problem, the relevant policy options and an estimate of social and employment impacts of the various options and any relevant accompanying mitigating policy measures.

A possible joint position of the committee on the impact assessment can therefore give a strong, representative indication about realistic policies and their impacts and implementation. It can improve policy-making and facilitate the communication of decisions. Addressing requests to the relevant committees has two advantages. It is a means of obtaining a formal and representative view based on existing social dialogue structures and contributes to the development and policy relevance of European social dialogue at sectoral level.

The consultation of SSDCs in the context of impact assessments is organised on the basis of their existing work programmes and meeting planning, in cooperation with the *'Social Dialogue and Industrial Relations'* Unit of DG EMPL and other Commission services involved. The policy services responsible for the impact assessments take due account of the opinions expressed by the European social dialogue committees in the context of their consultation. To enable transparent and efficient consultation, the Commission will publish a list of all planned impact assessments, along with the Commission work programme.

[47] See footnote No15.

Annex 9

Overview of NACE classifications for the committees

Sector	NACE classification
Agriculture	NACE rev.2 class 01 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 01) most closely covers the sector, including the growing of crops, fruits and vegetables, the raising of animals, landscape gardening, hunting and related agricultural and animal husbandry service activities, and excluding forestry and logging and related activities, fishing and fish farming and veterinary activities.
Agro-food industry **	NACE rev.2 classes 10-12 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 15-16 and 51.3-51.4) most closely cover manufacture of food products, beverages and tobacco products.
Audiovisual services	NACE rev.2 classes 18, 58-60 and 63 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 22 and 92) most closely covers the sector, including: printing and publishing activities; the reproduction of recorded media; motion pictures and video, radio and television programme production, distribution and broadcasting activities; recreational, cultural and sporting activities; activities of news agencies.
Banking	NACE rev.2 class 64 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 65) most closely covers the sector and includes banks, credit institutions and financial service activities other than insurance and pension funds.
Central administration*	NACE rev.2 class 84 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 75) most closely covers the sector, including general public administration activities, regulation of the activities of providing health care, education, cultural services, compulsory social security and other social services, foreign affairs, defence activities, justice and judicial activities, public order and safety activities, and fire service activities.
Chemical industry	NACE rev.2 classes 20-22 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 24-25) most closely covers the sector, including petrochemicals and plastics, specialty and fine chemicals, pharmaceutical products and pharmaceutical preparations, and consumer and other chemicals.
Civil aviation	NACE rev.2 classes 51.1, 51.21 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 62.A and 62.2) and NACE rev.2 class 52.2 most closely cover the sector, including scheduled and non-scheduled passenger and freight air transport as well as relevant support activities, ground handling and air traffic management.
Cleaning industry	NACE rev.2 class 81.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 74.7) most closely covers the sector, including: services provided by specialised contractors, building maintenance and associated cleaning, cleaning of trains, buses and planes, waste management services and disinfecting and exterminating activities.
Commerce	NACE rev.2 classes 45-47 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 50-52) most closely cover the sector, including retail and wholesale trade including repair and trade of motor vehicles.
Construction	NACE rev.2 classes 41-43 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 45), covering all forms of building and civil engineering activities as well as specialised construction activities such demolition and site preparation and the renting of construction or demolition equipment with operators.
Contract catering	NACE rev.2 class 56.29 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 55.51-55.52) most closely covers the sector, including canteens, catering and other food service activities.
Education	NACE rev.2 class 85 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 80) most closely covers the sector, including pre-primary, primary, general secondary, technical and vocational, tertiary, adult and other education
Electricity	NACE rev.2 class 35.1 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 40.1) most closely covers the sector, including the production, transmission, distribution and trade of electricity.

Extractive industries	NACE rev.2 classes 05 and 07-09 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 10 and 13-14) most closely covers the sector, including: mining of hard coal, lignite, iron and non-ferrous metal ores, and minerals; extraction of peat and salt; other mining and quarrying activities and support activities; it excludes the extraction of crude petroleum and natural gas.
Footwear	NACE rev.2 classes 15.2, 22.19 and 22.29 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 19.3) most closely cover the sector, including the manufacture of footwear from materials such as textiles, plastics, rubber or leather as well as specialised products such as snowboard boots and protective footwear.
Furniture	NACE rev.2 class 31 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 36.1) most closely covers the sector, including manufacture of office and shop furniture, kitchen and other furniture.
Gas	NACE rev.2 class 35.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 40.2) most closely covers the sector, including production, distribution and trade of gas.
Horeca	NACE rev.2 classes 55-56 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 55) most closely covers the sector, including hotels and accommodation, restaurants, catering, cafés, canteens, short-stay accommodation and similar establishments.
Hospitals	NACE rev.2 classes 86-87, and notably NACE rev.2 class 86.1 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 85.11), most closely cover the sector, including hospital, human health and care activities.
Information and communication technology services (ICTS) **	NACE rev.2 classes 58-63 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 22, 64.2, 72, 92) most closely cover publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities, news agencies, telecommunications, computer programming and information services activities.
Inland waterways	NACE rev.2 classes 50.3-50.4 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 61.2) and NACE rev.2 class 52.2 most closely cover the sector, including inland passenger and freight water transport as well as relevant support activities.
Insurance	NACE rev.2 class 65 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 66) most closely covers the sector and includes insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security.
Live performance	NACE rev.2 class 90 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 92.3) most closely covers the sector, including artistic and literary creation, performing arts, interpretation, operation of arts facilities, fair and amusement parks and other entertainment activities in direct contact with the public.
Local and regional government	No specific NACE classification covers local and regional government. NACE rev.2 class 84.1 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 75.1) covers administration of the state and the economic and social policy of the community, and NACE rev.2 class 84.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 75.2) covers the provision of services to the community as a whole (excluding central government). Other activities such as social work, health care and education are covered by other NACE classes and may in many cases form part of local and regional government, too.
Maritime transport	NACE rev.2 classes 50.1-50.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 61.1) and NACE rev.2 class 52.2 most closely cover the sector, including sea and coastal passenger and freight transport as well as relevant support activities.
Metal industry	NACE rev.2 classes 25-30 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 28-30) most closely cover the sector, including manufacture of metal products; computer, electronic and optical products; electrical equipment; machinery and equipment; motor vehicles; ships and boats.
Paper industry	NACE rev.2 class 17 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 21) most closely covers the sector, including manufacture of pulp, paper and paper products.
Personal services	NACE rev.2 class 96.02 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 93.02) most closely covers the sector, including hairdressing and other beauty treatment.

Postal services	NACE rev.2 classes 53.1-53.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 64.11-64.12) most closely cover the sector, including postal and courier activities. However, the services provided by postal operators may also include communication, logistics, retail, money transmission and other financial services, and many others besides. Indeed, the NACE rev.2 classification has been adapted to allow for a distinction of activities into 'postal activities under universal service obligation' and 'other postal and courier activities'.
Private security	NACE rev.2 class 80 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 74.6) most closely covers the sector, including private security activities, security systems service activities and investigation activities.
Professional football	NACE rev.2 class 93.12 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 92.62) most closely covers the activities of sport clubs. Professional football is one part of this classification.
Railways	NACE rev.2 classes 49.1-49.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 60.1) and NACE rev.2 class 52.2 most closely cover the sector, including passenger and freight rail transport as well as relevant support activities.
Road transport	NACE rev.2 classes 49.3-49.4 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 60.2) and NACE rev.2 class 52.2 most closely cover the sector, including passenger and freight transport as well as relevant support activities.
Sea fisheries	NACE rev.2 class 0.3 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 0.5) most closely covers the sector, including marine and freshwater fishing and aquaculture.
Shipbuilding	NACE rev.2 classes 30.1 and 33.1.5 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 35.1) most closely cover the sector, including the building, repair and maintenance of ships and boats.
Sports **	NACE rev.2 class 93.1 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 92.6 and 93.0) most closely covers sports activities, including the operation of sports facilities, activities of sports clubs, fitness facilities and other sports activities.
Steel	NACE rev.2 class 24.10 (equivalent to NACE rev.1.1 class 27.1) most closely covers the sector, including manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys.
Sugar	NACE rev.2 classes 10.81-10.82 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 15.83-15.84) most closely cover the sector, including the manufacture of sugar and sugar confectionary.
Tanning & leather	NACE rev.2 class 15.1 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 19.1-19.2) most closely covers the sector, including tanning and dressing of leather, and manufacture of luggage, handbags, saddlery and harness.
Telecommunications	NACE rev.2 classes 60.1-60.2, 61 and 82.2 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 64.2) most closely cover the sector, including: radio and television broadcasting; wired, satellite and other telecommunications activities; maintenance of the network; and call centre activities.
Temporary agency work	Temporary agency work cuts across NACE sector classifications and refers to situations where workers are employed by an agency, and then, via a commercial contract, hired out to perform work assignments at a user enterprise.
Textile & clothing	NACE rev.2 classes 13-14 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 classes 17-18) most closely cover the sector, including the manufacture and production of textiles and clothing.
Woodwork	NACE rev.2 class 16 (mainly equivalent to NACE rev.1.1 class 20) most closely covers the sector, including sawmilling and planing of wood and manufacture of wood and products of wood and cork, except furniture, and excluding forestry and logging activities.

* committee in test phase; ** candidate sector for new representativeness studies

Annex 10

Number of employees in the EU in 2008, by sector (NACE-2)

	NACE class and description	Number of employees (in 1000)	Number of employees (in %)
1	Crop and animal production	2.277	1.23 %
2	Forestry and logging	404	0.22 %
3	Fishing and aquaculture	95	0.05 %
5	Mining of coal and lignite	366	0.20 %
6	Extraction of crude petroleum and natural gas	95	0.05 %
7	Mining of metal ores	62	0.03 %
8	Other mining and quarrying	258	0.14 %
9	Mining support service activities	129	0.07 %
10	Manufacture of food products	4.115	2.22 %
11	Manufacture of beverages	496	0.27 %
12	Manufacture of tobacco products	60	0.03 %
13	Manufacture of textiles	863	0.46 %
14	Manufacture of wearing apparel	1.532	0.83 %
15	Manufacture of leather and related products	476	0.26 %
16	Manufacture of wood and of products of wood and cork	1.140	0.61 %
17	Manufacture of paper and paper products	702	0.38 %
18	Printing and reproduction of recorded media	1.017	0.55 %
19	Manufacture of coke and refined petroleum products	230	0.12 %
20	Manufacture of chemicals and chemical products	1.413	0.76 %
21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	849	0.46 %
22	Manufacture of rubber and plastic products	1.569	0.85 %
23	Manufacture of other non-metallic mineral products	1.479	0.80 %
24	Manufacture of basic metals	1.391	0.75 %

25	Manufacture of fabricated metal products	**3.828**	**2.06 %**
26	Manufacture of computer	**1.658**	**0.89 %**
27	Manufacture of electrical equipment	**1.507**	**0.81 %**
28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	**3.192**	**1.72 %**
29	Manufacture of motor vehicles	**3.168**	**1.71 %**
30	Manufacture of other transport equipment	**1.113**	**0.60 %**
31	Manufacture of furniture	**1.325**	**0.71 %**
32	Other manufacturing	**989**	**0.53 %**
33	Repair and installation of machinery and equipment	**935**	**0.50 %**
35	Electricity	**1.549**	**0.83 %**
36	Water collection	**441**	**0.24 %**
37	Sewerage	**149**	**0.08 %**
38	Waste collection	**887**	**0.48 %**
39	Remediation activities and other waste management services	**48**	**0.03 %**
41	Construction of buildings	**4.977**	**2.68 %**
42	Civil engineering	**1.399**	**0.75 %**
43	Specialised construction activities	**7.677**	**4.14 %**
45	Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	**3.207**	**1.73 %**
46	Wholesale trade	**6.632**	**3.57 %**
47	Retail trade	**15.710**	**8.46 %**
49	Land transport and transport via pipelines	**4.976**	**2.68 %**
50	Water transport	**290**	**0.16 %**
51	Air transport	**482**	**0.26 %**
52	Warehousing and support activities for transportation	**2.561**	**1.38 %**
53	Postal and courier activities	**1.930**	**1.04 %**
55	Accommodation	**2.090**	**1.13 %**
56	Food and beverage service activities	**5.389**	**2.90 %**
58	Publishing activities	**1.113**	**0.60 %**

59	Motion picture	**312**	**0.17 %**
60	Programming and broadcasting activities	**277**	**0.15 %**
61	Telecommunications	**1.315**	**0.71 %**
62	Computer programming	**2.067**	**1.11 %**
63	Information service activities	**225**	**0.12 %**
64	Financial service activities	**4.058**	**2.19 %**
65	Insurance	**1.104**	**0.59 %**
66	Activities auxiliary to financial services and insurance activities	**898**	**0.48 %**
68	Real estate activities	**1.255**	**0.68 %**
69	Legal and accounting activities	**2.235**	**1.20 %**
70	Activities of head offices; management consultancy activities	**811**	**0.44 %**
71	Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	**1.887**	**1.02 %**
72	Scientific research and development	**770**	**0.41 %**
73	Advertising and market research	**799**	**0.43 %**
74	Other professional	**497**	**0.27 %**
75	Veterinary activities	**147**	**0.08 %**
77	Rental and leasing activities	**441**	**0.24 %**
78	Employment activities	**1.015**	**0.55 %**
79	Travel agency	**544**	**0.29 %**
80	Security and investigation activities	**1.185**	**0.64 %**
81	Services to buildings and landscape activities	**2.932**	**1.58 %**
82	Office administrative	**1.066**	**0.57 %**
84	Public administration and defence; compulsory social security	**15.573**	**8.39 %**
85	Education	**14.727**	**7.93 %**
86	Human health activities	**11.405**	**6.14 %**
87	Residential care activities	**3.780**	**2.04 %**
88	Social work activities without accommodation	**4.347**	**2.34 %**

90	Creative	**541**	**0.29 %**
91	Libraries	**603**	**0.32 %**
92	Gambling and betting activities	**307**	**0.17 %**
93	Sports activities and amusement and recreation activities	**1.146**	**0.62 %**
94	Activities of membership organisations	**1.618**	**0.87 %**
95	Repair of computers and personal and household goods	**332**	**0.18 %**
96	Other personal service activities	**1.884**	**1.02 %**
97	Activities of households as employers of domestic personnel	**2.392**	**1.29 %**
98	Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	**11**	**0.01 %**
99	Activities of extraterritorial organisations and bodies	**171**	**0.09 %**
No answer		**696**	**0.37 %**
Total		**185.615**	**100.00 %**

Source: Eurostat, Labour Force Survey; annual averages